

03/19

SOCIALRÅDGIVEREN



**Robotter
og digital
hjernekræft**
- hvor går
grænsen?

DIGITALISERING:

**Forskere advarer
imod brug af
intelligente
robotter**

NY UNDERSØGELSE:

**Socialrådgivere
er den mest
stressede
faggruppe**

FORSKNING:

**Boligsociale
indsatser baner
vejen til
uddannelse og job**



"Børn lever i familier, hvor der indimellem mangler mad"

Mere end 100.000 danskere oplever, at de ikke har penge til nok mad. Det viser en undersøgelse fra Københavns Universitet, som professor **Lotte Holm** har været med til at lave.

I har undersøgt, hvordan husholdninger i Danmark håndterer økonomisk pres og dermed nedskæringer på madbudgettet. Hvorfor lave sådan en undersøgelse?

Vi ville se på, hvad der sker i et velfærdssamfund som det danske, når folk kommer under økonomisk pres. Der er en lang tradition i andre lande for, at man følger med i usikker adgang til fødevarer – men ikke herhjemme. Måske fordi man har tænkt, at alle har adgang til tilstrækkelig mad i et rigt samfund som vores.

Hvad var de mest interessante resultater?

Det overraskede os, at vi faktisk fangede folk, der var fødevareusikre – det havde vi nok ikke forestillet os, at vi ville. Og det var de enlige mødre og kontanthjælpsmodtagere – det gælder hver fjerde enlige forsørger, og mellem 31 og 48 procent af de danske husholdninger, der modtager kontanthjælp, invalidepension eller dagpenge.

Ja, I konkluderer forsigtigt, at omkring 100.000 danskere har usikker adgang til fødevarer. Hvad betyder usikker adgang?

Den formelle definition lyder: "Manglende eller usikker adgang til at anskaffe eller spise tilstrækkelig mad af passende kvalitet under socialt acceptable omstændigheder".

Så med andre ord: Har du mad nok? Har du oplevet, at der ikke var mere mad? Og havde du ikke råd til at købe mere? Har du oplevet at måtte skære ned på eller undvære måltider? Har du måttet stjæle, stifte gæld eller skralde for at få mad?

Det er jo ikke som sådan ny viden, at maden er noget af det, der bliver skåret på hos mennesker, der er økonomisk pressede. Hvad bidrager jeres undersøgelse med her?

Jeg synes, at den bidrager med at vise, at det sandsynligvis er sådan, at vi i Danmark ikke mere kun skal snakke om relativ fattigdom, men at vi skal snakke om absolut fattigdom – hvor man mangler mad. Vi har talt om, at børn ikke kan komme til børnefødselsdage, men virkeligheden er, at nogle af dem lever i familier, hvor der indimellem mangler mad.

Det er første gang, der bliver lavet sådan en undersøgelse i Danmark. Hvad ser du gerne, at der sker fremover?

Jeg mener, at man bør følge det op. Man er nødt til at forfølge og overvåge, hvordan det udvikler sig. Hvor mange hænger fast i den usikre adgang til fødevarer? Hvad sker der over tid? Vi har udviklet et spørgeskema, så man gør det nemt for eksempel at undersøge, hvad der sker, når de økonomiske og politiske forhold ændres. Som hvis man eksempelvis regulerer kontanthjælp og andre ydelser.



Lotte Holm er professor på Institut for fødevare- og ressourceøkonomi, Københavns Universitet. Har været med til at lede undersøgelsen: "Food in Turbulent Times."

/// De boligsociale indsatser har stor værdi og gennemslagskraft – både i forhold til at rykke borgerne tættere på arbejdsmarkedet og til at motivere dem til uddannelse.

Gunvor Christensen, chefanalytiker på VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

4

12

ROBOTTER OG DIGITAL HJERNEKRAFT

Hvad taler vi egentlig om, når vi siger digitalisering af socialt arbejde? Hvor går grænsen for, hvilke sagsbehandlingsprocesser vi kan og bør digitalisere? Kommer det faglige skøn og borgernes retssikkerhed under pres, som flere forskere advarer om? Kan socialrådgivere lære noget af robotter med kunstig intelligens – eller får de os til at holde op med at tænke selv?

LÆS TEMA OM DIGITALISERING AF SOCIALT ARBEJDE

28

Foto Lene Esthava

MIG & MIT ARBEJDE
Socialrådgiver Maïke Goy bruger sin fritid sammen med sin et-årige søn og sin mand.

02 Fem hurtige

04 Boligsociale indsatser virker

VIVE: Det styrker børn og unge at deltager i fritidsprojekter i boligområdet.

08 DS: Uacceptabelt højt stressniveau

Ny undersøgelse viser, at socialrådgivere er den mest stressede faggruppe.

10 Kort nyt

12 TEMA

Socialrådgivere prøver kræfter med robotter og kunstig intelligens.

14 Når din kollega er en robot.

17 Mere tid til kerneopgaven – men risiko for standardiseret sagsbehandling.

18 Digitalisering skal give mening – også for borgeren.

20 Gladsaxe vil samkøre data for at spotte udsatte børn tidligere.

22 Forskere advarer imod brug af intelligente robotter.

26 Lovgivning skal bane vejen for digitalisering.

27 DS: Socialrådgivere skal have indflydelse på ny teknologi.

28 Mig og mit arbejde

Maïke Goy er ansat i Børn og Unge Handicap Teamet i Sønderborg.

29 Juraspalten

"Rask ægtefælle" kan ikke forventes at løfte alle praktiske opgaver i hjemmet.

31 Ny præsident for IFSW

Socialt arbejde er påvirket af den globale, politiske udvikling, siger Silvana Martínez.

32 Kommentar

Frivillighed under pres.

38 Regionsleder

Arbejdsmiljø – langt ud over kanten

39 Klumme fra praksis

Mere tidsrealisme – tak!

40 Leder

Socialrådgiveren

udgives af
Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19B
1253 København K
Telefon 7010 1099
ds@socialraadgiverne.dk
www.socialraadgiverne.dk

Ansvarshavende redaktør
Mads Bilstup
mb@socialraadgiverne.dk
Redaktør
Susan Paulsen
sp@socialraadgiverne.dk

Journalister
Bjarke Hartmeyer Christiansen
bhc@socialraadgiverne.dk
Lærke Øland Frederiksen
lof@socialraadgiverne.dk
Sekretær
Birgit Barfoed
bb@socialraadgiverne.dk

Annoncer
DG Media a/s
Havneholmen 33
1561 København V
Telefon 7027 1155
Fax 7027 1156
epost@dgmedia.dk
Grafisk design
Salomet Grafik
Pernille Kleinert

Forsideillustration
Morten Voigt
Tryk
Datagraf
Årsabonnement
700 kr. inkl. moms
Løssalg
50 kr. pr. nummer plus
forsendelse

Socialrådgiveren udkommer
12 gange om året
Dette nummer udkommer
18. marts 2019.
Artikler og indlæg er ikke
nødvendigtvis udtryk for
organisationens holdning.
Kontrolleret oplag: 17.528
Trykt oplag: 18.600
ISSN 0109-6103

Boligsociale indsatser baner vejen til uddannelse og job

To rapporter fra VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd – dokumenterer effekten af de boligsociale indsatser som vægtige socialfaglige redskaber. Chansen for at få og fastholde et rigtigt fritidsjob er tre gange større for de børn og unge, der har deltaget i en fritidsjobsindsats eller et lommepengeprojekt.

Når 15-årige Emre hjælper de ældre medbeboere i haven, og når 14-årige Emilie er legeinstruktør for yngre børn i området. Så er det en del af de boligsociale indsatser i udsatte boligområder med overskrifter som "lommepengejob" og "legepatruljen". Men det er også arbejdsopgaver, der flytter Emre og Emilie tættere på både job og uddannelse.

Netop indsatser som lommepengeprojekt, fritidsjob, juniorpædagoger, brandkadetter og netværksmødre er undersøgt i de to forskningsrapporter "Børn og unges uddannelseschancer – de boligsociale indsatser bidrag" og "En vej til arbejdsmarkedet med de boligsociale indsatser". Rapporter, der dokumenterer, at de boligsociale indsatser gør en kæmpe forskel, når det kommer til job og uddannelse.

- De boligsociale indsatser har stor værdi og gennemslagskraft – både i forhold til at rykke borgerne tættere på arbejdsmarkedet og til at motivere dem til uddannelse, siger Gunvor Christensen, chefanalytiker på VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd – og samtidig projektleder på de to rapporter.

De to rapporter dokumenterer blandt andet, at boligsociale indsatser kan bane vejen for beboerne ind på arbejdsmarkedet,



■ Boligsociale medarbejdere er ude i nærmiljøet. Vi møder beboerne på gaden, i deres hjem og til fælles arrangementer i lokalområdet. Så vi er kendte ansigter, som beboere går til for at få hjælp. Ikke fordi de skal, men fordi de har lyst.

Diana Opperby Christensen,
boligsocial medarbejder

kan få flere kvinder til at påbegynde en uddannelse, og at indsatserne har en positiv indvirkning på beboernes kendskab til livet på en arbejdsplads, motivation og tro på egne evner. Yderligere kan de boligsociale indsatser sikre flere unge et fritidsjob – noget som har afgørende betydning i forhold til videre uddannelse og job.

- Indsatserne har stor effekt, og chancen for at få og fastholde et rigtigt fritidsjob er tre gange større for de børn og unge, der har deltaget i en fritidsjobsindsats eller et lommepengeprojekt i regi af en boligsocial indsats, fortæller Gunvor Christensen.

Styrker selvværd

I lommepengeprojekter som "Legepatruljen" i Randers bliver børn og unge på 13-16 år uddannet som legeinstruktører for mindre børn. Via projektet lærer de om, hvad man kan lege med børn, men de bliver også uddannet i konflikthåndtering. De får noget at sætte på deres CV, de lærer at tage ansvar, at møde til tiden, de lærer at udfylde lønsedler, og de får styrket deres selvværd.

I fritidsjobsindsatser bliver unge blandt andet trænet i at finde jobopslag og hjulpet til at lave et CV og skrive en ansøgning. De får indblik i, hvad en jobsamtale er, og hvordan man agerer i en sådan

- Det er ikke altid, at opgaverne i lommepengeprojekter og fritidsjobsindsatser bliver lønnet i penge, det kan også være at få en oplevelse til gengæld. Men det er tiltag, der viser, at lægger du en arbejdsindsats,

får du noget igen. Det er godt at lære, og det er en erfaring, som børn og unge tager med sig videre i deres skolegang og ungdom, forklarer Gunvor Christensen.

I indsatser som ”Brandkådet” får de unge praksisnær læring om arbejdet som brandmand. En indsats, der ligesom de andre boligsociale indsatser, giver både sociale og faglige kompetencer. Målgruppen er ofte unge, der har flirtet med kriminalitet eller har risiko for en kriminel løbebane.

- Forløbene er typisk seks til otte uger, hvor det alt sammen handler om at få de unge motiveret til at blive i skole eller i job. De unge lærer at slukke brande, får forståelse for brandslukningsarbejde, de lærer at samarbejde, og så har det også den effekt, at det giver ro på området, fordi det er sværere at kaste sten efter brandbiler, når du kender brandfolkene og deres arbejde, fortæller Gunvor Christensen.

Tidlig opsporing

De to forskningsrapporter er lavet i de samme 14 udsatte boligområder via casestudier, interview og effektmålinger på tværs af samtlige helhedsplaner og registerdata.

Rapporterne viser desuden, at de boligsociale indsatser afbøder social marginalisering, og at de bygger bro mellem beboerne i de udsatte boligområder og resten af velfærdssystemets tilbud og dermed bidrager til et bedre samarbejde med såvel det kommunale

uddannelsesområde som beskæftigelsesområdet. Til gavn for alle parter.

Derudover kan de boligsociale indsatser hjælpe til en tidlig opsporing af børn og unge, der har brug for en indsats, samt til en stærkere fastholdelse af børn og unge i konkrete forløb og aktiviteter.

- De boligsociale indsatser har et andet mulighedsrum og kan bruge nogle andre greb i forhold til målrettede indsatser, fordi de ikke på samme måde er bundet op på lovgivning. Derudover er medarbejderne ude i området - ved beboerne. Det giver nogle store styrker i forhold til tillid og tidlig opsporing, pointerer Gunvor Christensen.

Tillidsfulde relationer

Rapporterne beskriver, at der er et særligt potentiale i den tillidsfulde relation mellem beboere og medarbejdere i det boligsociale arbejde. En beskrivelse som Diana Opperby Christensen, faggruppeformand for Faggruppen Beboerrådgivere i Dansk Socialrådgiverforening, er helt enig i.

- Boligsociale medarbejdere er ude i nærmiljøet. Vi møder beboerne på gaden, i deres hjem og til fælles arrangementer i lokalområdet. Så vi er kendte ansigter, som beboere går til for at få hjælp. Ikke fordi de skal, men fordi de har lyst, siger hun.

- Samtidig opbygger vi relationen til familierne, helt fra børnene er små. Vi ved, hvornår

Viden om boligsociale indsatser

- De to undersøgelser ”Børn og unges uddannelseschancer – de boligsociale indsatser bidrag” og ”En vej til arbejdsmarkedet med de boligsociale indsatser” fra august 2018 er begge delelementer af den samlede evaluering af Landsbyggerfondens boligsociale indsatser, finansieret med 2011-2014-midlerne.
- Evalueringen laves af VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, Rambøll Management Consulting og Naboskaber. Evalueringen blev igangsat i sommeren 2014 og afsluttes i 2020.
- Evalueringen skal give viden om de boligsociale aktiviteters gennemslagskraft på blandt andet forbedret skolegang/uddannelse, forøget beskæftigelse, kriminalitetsforebyggelse, forbedrede forældrekompeterencer og forøgelse af børns trivsel.
- I december 2018 kom en rapport om børns trivsel, og i tredje kvartal 2019 følger endnu to delrapporter om kriminalitetsforebyggelse og familiernes økonomi. I 2020 kommer en opsamlende rapport for alle områder.
- I alt har Landsbyggerfonden i perioden 2011-2014 uddelt 1,76 milliarder kroner til udsatte boligområder – til boligsociale indsatser og huslejestøtte.

Læs mere på www.vive.dk



/// Fritidsjobindsatser er tiltag, der viser, at lægger du en arbejdsindsats, får du noget igen. Det er godt at lære, og det er en erfaring, som børn og unge tager med sig videre i deres skolegang og ungdom.

Gunvor Christensen, chefanalytiker, VIVE

Færre unge i fritidsjob

- Trods de gode effekter af fritidsjob er andelen af unge i 9. klasse, der har et fritidsjob, faldet markant siden 2008. Det viser en rapport fra Center for Boligsocial Udvikling (CFBU) – offentliggjort i september 2018.
- Rapporten med titlen "Fritidsjobbere fra udsatte boligområder" viser nemlig, at andelen af unge fritidsjobbere fra 2008-2015 er faldet både på landsplan og i de udsatte boligområder. På landsplan er antallet af unge i 9. klasse med et fritidsjob faldet fra 63 til 46 procent i perioden, og i de udsatte boligområder fra 53 procent til 36 procent. Det er særligt årene efter finanskrisen, der slår negativt ud – fra 2011 og frem stabiliserer tallene sig.
- Rapporten viser også, at unge med fritidsjob afslutter folkeskolen med et højere karaktergennemsnit og efterfølgende kommer hurtigere igennem deres ungdomsuddannelse.

Rapporten kan læses på www.cfbu.dk/udgivelser

mødrene er gravide, hvornår de føder, hvornår børnene starter i børnehave og skole. Så beboerne er trygge ved os, fordi vi har opbygget relationer over mange år. Og vi kan langt nemmere gå til dem, når de unge måske er på vej ud i kriminalitet eller er ved at droppe ud af skolen, fordi de ved, at vi hjælper dem og bekymrer os om dem, fortæller Diana Opperby Christensen.

Hun arbejder til daglig som boligsocialmedarbejder i Bysekretariatet i Randers. Arbejdspladsen har deltaget i forskningsprojektet med resultater fra før, Diana Opperby Christensen blev ansat i sin nuværende stilling. Derfor understreger hun, at hun udtaler sig som faggruppeformand.

Vigtigt socialfagligt redskab

Med de gode, dokumenterede resultater ser de begge de boligsociale indsatser som et vigtigt socialfagligt redskab.

- Nogle har set de boligsociale indsatser som sådan en lidt ligegyldig slikbod, men de boligsociale indsatser gør virkelig en forskel, og den fortælling er der behov for at få formidlet, mener Gunvor Christensen.

Både hun og Diana Opperby Christensen er bekymrede over nedprioriteringen af de boligsociale indsatser i regeringens ghettoplan.

- Med ghettoplanen bliver der færre ressourcer og mindre tid til de boligsociale indsatser, men en vigtig præmis for, at de boligsociale indsatser kan lykkes, er tiden og pladsen til opfølgende arbejde, pointerer Gunvor Christensen.

Ud over dokumentation af indsatsernes effektfulde virkning peger Gunvor Christensen på to væsentlige resultater i rapporterne.

Perspektivering af ghettostrategier

- Det kommer ikke bag på mig som forsker, men med de her rapporter stiller vi skarpt på segregeringen af boligmarkedet, og her dokumenterer vi, at på flere områder klarer etniske danskere i udsatte boligområder sig dårligere end ikke-vestlige beboere i de samme boligområder. En væsentlig perspektivering i forhold til ghettostrategier med videre, hvor det politiske fokus meget er de ikke-vestlige beboere.

Det andet, der springer voldsomt i øjnene hos Gunvor Christensen, er, at hvor det i hele befolkningen er 15 procent af de 16-24-årige, som ikke er i beskæftigelse eller uddannelse, så er det 27 procent af de 16-24-årige i de udsatte boligområder.

- For nogle unge er de udsatte boligområder nærmest en motorvej ind i restgruppen, og der er behov for at stille skarpt på de her unge, så de ikke bliver en samfundsmæssig byrde ved at stå uden uddannelse og job resten af livet. Vi har brug for en strategisk diskussion om, hvad vi gør for at mindske den gruppe. For der sker noget i overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelse, hvor det er nemt at falde mellem to stole. Så her må kommuner og UU-vejledere på banen – med støtte fra de boligsociale indsatser, siger Gunvor Christensen. **S**



LÆR
FOR
LIVET



Lær for Livet er ligesom en stor familie – det er rart, fordi mange af os ikke har så meget familie.

- Sarah 15 år, en del af Lær for Livet siden 2015.



Han er så begejstret for Lær for Livet. Han har rykket sig fagligt og fået nye venner. Han stråler og fører sig frem med selvtillid og en god selvværdsfølelse. Det er en fornøjelse at se.

- Inge Smedegård, børnerådgiver i Horsens Kommune om et Learning Kid

KENDER DU ET ANBRAGT BARN MELLEM 9 OG 13 ÅR MED SKOLEUDFORDRINGER?

Så er Lær for Livet måske det rette tilbud!

Lær for Livet er et langsigtet og helhedsorienteret læringsprogram, der skal styrke anbragte børn og unges læring og livsduelighed, så de på sigt kan gennemføre en ungdomsuddannelse.

Kickstarten på børnenes seks år i Lær for Livet er en 10 dages camp i sommerferien, der skal booste børnene fagligt og socialt. Efterfølgende skal børnene tilknyttes en frivillig mentor, der kan hjælpe med lektier og alment dannende aktiviteter et par timer 2-4 gange om måneden.

Læs mere på **www.laerforlivet.dk** eller ring på **6115 6444**, hvis du vil høre mere.

Lær for Livet finansieres af private fonde og 47 samarbejdskommuner og er gratis for anbringelsesstederne.



DS: Socialrådgiveres høje stressniveau er uacceptabelt og kalder på politisk handling

En ny undersøgelse fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) viser, at socialrådgivere er den mest stressede faggruppe blandt danske lønmodtagere. Socialrådgivernes formand kalder det alarmerende og understreger, at det høje stressniveau kalder på politisk handling.

Endnu en undersøgelse har dokumenteret, at socialrådgivere er hårdt ramt af stress. Mens Dansk Socialrådgiverforenings arbejdsmiljøundersøgelse tilbage i november viste, at hver tredje socialrådgiver er stresset – og at det er dobbelt så mange som lønmodtagere generelt – rater en ny undersøgelse socialrådgivere som den mest stressede faggruppe og placerer dermed socialrådgiverne foran andre stressede faggrupper som læger, gymnasielærere og kokke, når det gælder den samlede stressbelastning i både arbejde og privatliv.

Samtidig oplever socialrådgivere mere end nogen anden faggruppe, at deres arbejde er uoverskueligt, og de ligger i top fem i flere andre kategorier – herunder træthed efter en arbejdsdag.

Undersøgelsen "Fakta om arbejdsmiljø og Helbred 2018" er udarbejdet af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø og er baseret på et spørgeskema, som er besvaret af knapt 38.000.

- Det gør mig virkelig ked af det og virkelig vred. Det er uacceptabelt og urimeligt, at socialrådgivere, som bruger deres arbejdsliv på at støtte og hjælpe mennesker videre, skal arbejde under så massivt pres hver dag, siger Mads Bilstrup, formand for Dansk Socialrådgiverforening.

Han opfordrer medlem-

“ Det er uacceptabelt og urimeligt, at socialrådgivere, som bruger deres arbejdsliv på at støtte og hjælpe mennesker videre, skal arbejde under så massivt pres hver dag.

Mads Bilstrup, formand for Dansk Socialrådgiverforening

mer, som har problemer med det psykiske arbejdsmiljø, til at kontakte deres arbejdsmiljørepræsentant eller tillidsrepræsentant for at afdække, hvordan situationen kan håndteres bedst muligt – gerne i samarbejde med Dansk Socialrådgiverforenings regionskonsulenter.

Arbejdsmiljø øverst på dagsordenen

I november vedtog Dansk Socialrådgiverforenings repræsentantskab en stor satsning – en såkaldt resolution – for de kommende år på arbejdsmiljøområdet,

som skal give socialrådgiverne bedre mulighed for at bruge deres faglighed til gavn for både borgerne og arbejdsglæden.

- Vi arbejder i de enkelte kommuner for at få lokalpolitikkerne til at investere i et ordentligt arbejdsmiljø. De er nødt til at sikre, at der er medarbejdere nok til at få opgaverne løst til tiden og med kvalitet, og at kassetænkning ikke trumfer de faglige vurderinger, siger Mads Bilstrup.

- Derudover arbejder

Dansk Socialrådgiverforening på at klæde vores tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter rigtigt godt på til at tage dialogen – i nogle tilfælde kampen – mod den politiske ledelse, når arbejdsvilkårene ikke er i orden

Sideløbende med arbejdet med at hjælpe socialrådgiverne på pressede arbejdspladser med at stå sammen og kræve ordentlige arbejdsforhold, kæmper Dansk Socialrådgiverforening en politisk kamp for, at de ansvarlige politikere – og arbejdsgiverne – løser de massive problemer med socialrådgivernes psykiske arbejdsmiljø.

- Vi presser på for at få politikkerne på Christiansborg til at forstå, at ordentligt socialt arbejde kræver tid og ressourcer. Derfor er de nødt til at løsne tøjlerne om kommunernes økonomi, så der kan komme flere penge til velfærden og det sociale område, og de skal også stoppe med at skære ned på Arbejdstilsynet, siger Mads Bilstrup, og opfordrer politikkerne til at udarbejde en national handlingsplan mod stress. **S**

I Dansk Socialrådgiverforening er næstformand Ditte Brøndum politisk ansvarlig for arbejdsmiljøområdet – læs hendes leder på bagsiden af bladet.

Læs "Fakta om arbejdsmiljø og Helbred 2018" på nfa.dk

SOCIALRAADGIVERNE.DK/STRESS

LÆS OM FOREBYGGELSE AF STRESS

- Test om du er stresset,
- 10 gode råd om at forebygge stress i fællesskab,
- Gode råd til stress-sygemeldte.

På socialraadgiverne.dk/stress kan du få svar på en række spørgsmål om blandt andet arbejdsrelateret stress, symptomer på stress og forebyggelse af stress.



**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

"Bisidderen hjalp mig med at sige alt det, der var svært at få sagt, og hun fortalte mig, hvad der skulle ske."

Caroline, 11 år

Du gør en forskel ved at fortælle barnet om retten til en bisidder

Ved børnesamtalen er en bisidder en tryghed for barnet og hjælper barnet med at få sagt det, der kan være svært. Derfor gør du en forskel, når du henviser barnet til Børns Vilkårs gratis bisidderordning, og du får et bedre sagsforløb.

Læs mere på www.børnsvilkår.dk/bisidning eller ring til bisidderne på tlf. 35 55 55 59.



"Fagprofessionelles møde med udsatte klienter - Dilemmaer i den organisatoriske praksis" af Nanna Mik-Meyer, Hans Reitzels Forlag, 250 sider, 280 kroner.



"Må jeg skrive mig selv ind? - autoetnografi på socialrådgiver-, pædagog- og læreruddannelsen" af Thomas Dam og Anja Madsen Kvols, Forlaget Frydenlund, 190 sider, 229 kroner.



"Æresrelateret social kontrol - teori og praksis i socialt arbejde" af Sofie Danneskiold-Samsøe, Yvonne Mørck og Bo Wagner Sørensen, Akademisk Forlag, 230 sider, 299,95 kroner.

FOKUS PÅ UDSATTE

20.000 personer kan kategoriseres som udsatte klienter med meget komplekse problemer. Bogen undersøger, hvordan velfærdsstaten møder dem, hvilke arbejdsformer og rationaler der præger indsætterne og hvordan pædagogiske, økonomiske og juridiske systemer påvirker mødet med klienterne. Den bygger på cirka 100 interview med klienter og fagprofessionelle.

EGNE ERFARINGER I VIDENSKAB

Med metoden autoetnografi kan den studerende både bedrive videnskab og trække på egne erfaringer, lyst og ulyst, sympatier og antipatier. De bliver nemlig relevante for at forstå, hvorfor man handler, som man gør, når man arbejder med mennesker. Bogen beskriver den autoetnografiske metode og viser, hvordan den kan bruges af studerende - og praktikere, der vil undersøge sig selv i sin praksis.

SOCIAL KONTROL

Æresrelateret social kontrol bygger på antropologisk og sociologisk teori om ære, skam og vold, samtidig med at den bidrager til en mere generel forståelse af kultur, patriarkalske familieformer og forandringer i personlige liv. Bogen igennem diskuteres konkrete implikationer, handlemuligheder og dilemmaer, man som fagperson støder på i mødet med borgere, der er underlagt æresrelateret social kontrol.

EVALUERING:

CTI-FORLØB REDUCERER VOLD MARKANT FOR KVINDER PÅ KRISECENTRE

Socialstyrelsen har i perioden fra 2015 til 2018 afprøvet metoden Critical Time Intervention - som er en intensiv støtte, der gives i en kritisk overgangsfase - til at yde koordinerende rådgivning til kvinder, der flytter fra et krisecenter. Evalueringen viser, at kvinderne oplever positive forandringer på en række udviklingsparametre.

Den fysiske vold forsvinder stort set, lige som den psykiske vold reduceres betydeligt. Kvinderne bliver bedre til at tage vare på sig selv og deres situation blandt andet i forhold sikkerhed, omsorg for sig

selv, netværk og fysisk og psykisk helbred.

Derudover viser en effektevaluering, der sammenligner indsatsgruppen med en kontrolgruppe, at der er positive effekter af CTI-metoden i form af en styrket tilknytning til arbejdsmarkedet.

I forbindelse med projektet er der lavet en metodemanual målrettet kvinder, der fraflytter kvindekrisecentre, og en implementeringsguide.

Læs mere på socialstyrelsen.dk

64.500 hjerter - for Danmarks fattige børn

Næstehjælperne satte den 16. marts fokus på den stigende børnefattigdom i Danmark. Hvert af de 64.500 fattige børn i Danmark blev synliggjort med et hjerte, som dannede en mosaik i Fælledparken i København. Alle de 64.500 røde kartonhjerter er håndlavet af cir-

ka 200 næstehjælperne - heriblandt flere socialrådgivere - som har klippet hjerter i flere måneder.

Næstehjælperne er et landsdækkende netværk, som blev dannet i 2016 på baggrund af regeringens vedtagelse af de nedsatte ydelser.

DANMARK KORT

Randers

Mødrehjælpen i Randers stod til at lukke, men underskriftindsamling og demonstrerende mødre har fået byrådet til at vedtage fortsat tilskud.

Haderslev

Et byrådsmedlem har hængt ansatte ud på sin facebook-profil. Nu vil kommunen bakke de ansatte op økonomisk, så de kan føre en civil retssag.

Middelfart

Røde Kors' besøgstjeneste samarbejder nu med Retspsykiatri Syddanmark i Middelfart, hvor frivillige vil besøge indlagte cirka hver anden uge. Besøgsvener skal være mindst 25 år

København

Det nationale Sorgcenter har åbnet Sorglinjen på 70 20 99 03, hvor frivillige, der selv har mistet nærtstående, hver dag kl. 17-21 sidder klar til at tale med pårørende og efterladte.

Køge

I løbet af et år oplever mindst 300 Køge-borgere hjemløshed. Nu vil kommunen omlægge hjemløseindsatsen gennem et Housing First-projekt.

Odense

Home-Start, 2 Timer om Ugen og Børns Voksenvenner får 400.000 kroner fra kommunen til at finde frivillige ældre til at hjælpe børn, der har det svært.

RETTELSE:

Her på redaktionen er vi kommet godt ind i det nye år – selv om man ikke skulle tro det, hvis man kigger godt og grundigt på forsiden af det seneste nummer af Socialrådgiveren, som er nummerrigt til 2/18. Desværre har sætternissen været på spil, og bladet gik i trykken med det resultat, vi udkom med et forældet årstal. Det vil vi gerne beklage, og for at der ikke skal gå kludder i rækkefølgen, bringer vi følgende rettelse: Det seneste blad med et tema om bisiddere var nummer 2/19.

WHISTLEBLOWING: SOCIALRÅDGIVER INDLEDTE KONFERENCE

Konference i Folketinget om whistleblowing den 20. februar blev indledt af socialrådgiver Susanne Fasting, som i 2015 afslørede Odense Kommunes ulovlige praksis på børneområdet, hvor socialrådgiverne blev bedt om at lukke fem børnesager hver, fordi kommunen skulle spare penge. Susanne Fasting nægtede, og hun gjorde sin leder opmærksom på, at det var ulovligt. Da der ikke kom noget ud af det, gik hun til Dansk Socialrådgiverforening (DS), som klagede til Ombudsmanden og fik medhold.

I august 2015 stillede Susanne Fasting op til et interview i TV Av-

sen, og sagen udviklede sig til en forvaltningsskandale. Flere chefer i Odense Kommune blev fyret på grund af den ulovlige ordre, mens Susanne Fasting og socialrådgiverklubben i Odense fik DS' hæderspris Den Gyldne Socialrådgiver.

På konferencen opfordrede Susanne Fasting andre, der overvejer at gå til pressen med kritiske forhold på deres arbejdsplads, til at gå sammen med deres kollegaer og kontakte DS.

Dansk Socialrådgiverforening har lavet en guide om ytringsfrihed.

Find guiden på www.socialraadgiverne.dk/ytringsfrihed



Ministeren siger de bare skal i arbejde. Han burde deltage i samtalerne. 90 procent af dem er borgere, der har været udsat for massive svigt i barndommen, hvor det offentlige burde have grebet ind. I Middelfart gør vi, hvad vi kan for, at vi kan få dem afklaret, og gerne til flexjob. Alle skal have et værdigt liv.

Nora Margrethe Brejnholm Beck, socialrådgiver, på DS' facebook-side om borgere på langvarig kontanthjælp.

DS I PRESSEN

"I princippet burde vi ikke have borgere på langvarig kontanthjælp. Hvis man har været på kontanthjælp i over syv år, har man ofte svære og komplekse problemer som misbrug og psykiske problemer. Lige meget hvor gode betingelserne på arbejdsmarkedet er, så skal den gruppe hjælpes. Det kræver en koordination på tværs, hvor eksempelvis misbrugsafdelingen arbejder sammen med beskæftigelsesafdelingen. Det vil hjælpe, hvis kommunen får en frist på et år til at afklare en borgers situation, men det kræver, at der er de rette hjælpetilbud. Og så må kommunen i nogle tilfælde erkende, at løsningen er en førtidspension.

Mads Bilstrup, formand, Dansk Socialrådgiverforening, 4. marts i Kristeligt Dagblad, som kommentar til, at et flere hænger fast i langvarig kontanthjælp.

DET SKREV VI FOR 65 ÅR SIDEN

I Socialrådgiveren 3-4/1954: Man må forudse, at foreningen dagligt kræver et vist antal arbejdstimer af formanden. Var det ikke rimeligt, at foreningen lønnede sin kommende formand med et honorar på for eks. kr. 500 månedlig, således at den pågældende i sin funktionsperiode kunne nøjes med en halvdags-stilling, idet det endnu må være en naturlig forudsætning og en betydelig fordel, at foreningens formand sidder i aktivt socialt arbejde, foreslog "En kreds af socialrådgivere" i anledning af det forestående bestyrelsesvalg.



43

43 procent af de ældre i alderen 67-77 år har inden for det seneste år udført frivilligt socialt arbejde. Det er markant flere end for 20 år siden, hvor tallet var 28 procent.

Kilde: VIVE

Socialrådgivere prøver kræfter med robotter og kunstig intelligens

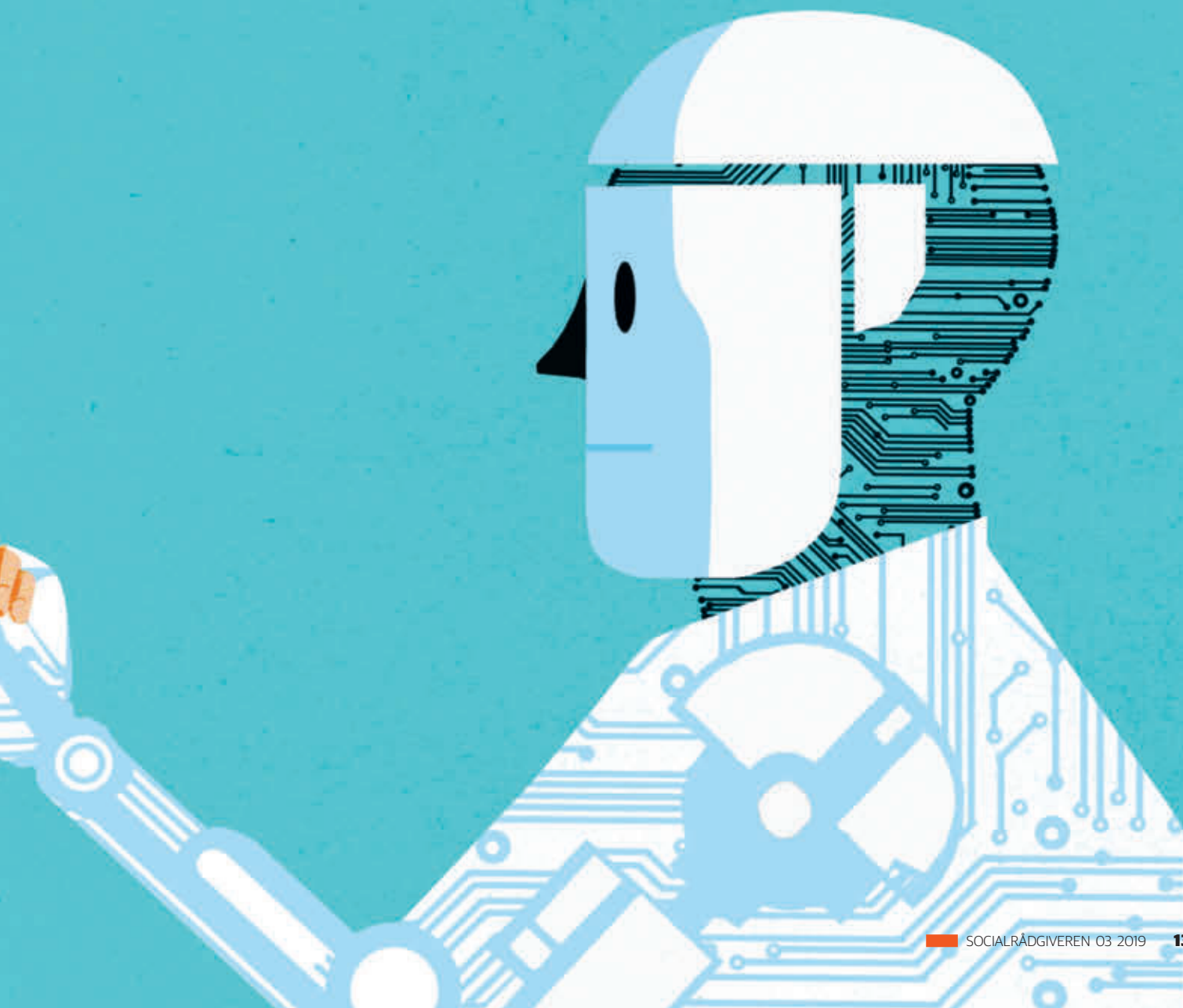


Hvad taler vi egentlig om, når vi siger digitalisering af socialt arbejde, algoritmer og kunstig intelligens?

Hvor går grænsen for, hvilke sagsbehandlingsprocesser vi kan og bør digitalisere? Kommer det faglige skøn og borgernes retssikkerhed under pres, som flere forskere advarer om?

Kan socialrådgivere lære noget af robotter med kunstig intelligens – eller får de os til at holde op med at tænke selv?

Fagbladet Socialrådgiveren introducerer forskellige typer af robotter – og ikke mindst forskellige erfaringer og holdninger til dem.



Når din nye kollega er en robot

Robotter, automatiseret sagsbehandling, algoritmer og kunstig intelligens. Hvad dækker de forskellige begreber over, og hvad vil digitalisering af socialt arbejde egentlig sige? Socialrådgiver Jesper Rukshan Nissen arbejder som digitaliseringskonsulent i Københavns Kommune. Han introducerer os for nogle af de automatiserede robotter – Albert Aktindsigt, Flora Foranstaltning og Bente Børneydelse – der allerede er taget i brug – og robotter med kunstig intelligens, som er under udvikling.



Albert Aktindsigt,

Flora Foranstaltning og Bente Børneydelse. Sådan hedder nogle af de robotter, som hjælper socialrådgiverne i Københavns

Kommunes Socialforvalt-

ning, hvor man er godt i gang med at digitalisere dele af det sociale arbejde.

Jesper Rukshan Nissen, der selv er uddannet socialrådgiver, har som digitaliseringskonsulent været med til at udvikle foreløbig fem robotter. Men hvad er en robot egentlig?

- Når man siger robot – så menes der robotics – som er nogle programmeringsprocesser, hvor man sætter et program op til at gøre det, en bruger ville gøre. Altså de klik og den bevægelse med musen, som en myndigheds-sagsbehandler ville foretage, det gør

robotten. Det er programmer, som bliver kaldt robotter, fordi de går ind og laver en automatiseret opgave. En robot udfører en enkel proces fra klik til klik, fortæller Jesper Rukshan Nissen.

Han har tre års erfaring som myndighedsrådgiver på børneområdet og er også tillidsrepræsentant for seks socialrådgiverkolleger i Staben, Borgercenter Børn og Unge. Om sin interesse for digitalisering og velfærdsteknologi siger Jesper Rukshan Nissen:

- Jeg har altid interesseret mig for computere og kunne godt tænke mig at nørde lidt med det og finde ud af, hvad der foregik bag skærmen. Jeg blev ret hurtigt superbruger, og efterfølgende fik jeg en halvtidsstilling som lokal ansvarlig for fagsystemet, hvor jeg var med til at understøtte brugen af fagsystemet, samtidig med at jeg fortsatte mit arbejde som socialrådgiver.

- Mine kolleger havde ikke før prøvet at være kollega til en digitalise-

ringskonsulent, der også er socialrådgiver. For mig at se er det en klar fordel, at jeg også har erfaring fra praksis – det giver større indblik i, hvad der er behov for, og hvad der er muligt. Man kan have mange ideer, men det handler om at have en vis realisme i forhold til det travle myndighedsarbejde. Det skal give mening i sidste ende, siger Jesper Rukshan Nissen og fremhæver, at det er vigtigt med brugerinddragelse.

- Når vi udvikler robotterne, har vi altid en sagsbehandler med inde over, som arbejder med området til daglig. Vi har en leder, som har ansvar for at godkende processen, og så er der en, som også kender fagsystemernes tekniske muligheder.

Albert Aktindsigt sparer tid

For knap et halvt år siden fik Albert Aktindsigt prisen som årets bedste digitale projekt på konferencen Digital København 2018. Robotten har resul-



teret i en halvering af behandlingstiden for aktindsigter samt færre fejl og mangler i aktindsigterne.

Når mennesker skal lave de samme processer igen og igen som for eksempel at finde alle akter til en aktindsigt, så giver det ifølge Jesper Rukshan Nissen mening at lade en robot gøre det i stedet for.

- Robotten scanner fagsystemerne og samler akterne til den medarbejder, som skal svare på aktindsigten. Det øger kvaliteten i sagsbehandlingen og frigiver tid til sagsbehandlerne til kerneopgaver og relationen til borgerne, siger Jesper Rukshan Nissen og uddyber:

- Robotten Albert Aktindsigt, som de fleste i Københavns Kommunes Socialforvaltning kender, kan gå ind i borgerens sag og samle notater, breve og formularer til én samlet pdf. Det sparer sagsbehandlerne for en besværlig proces, hvor det er nemt at miste overblikket, hvis det er en sag med mange dokumenter, og man bliver afbrudt undervejs i arbejdet.

Jesper Rukshan Nissen fortæller, at en aktindsigt i gennemsnit tager fire timer at lave for en sagsbehandler, så når der sidste år blev lavet over 600 aktindsigter, så har Albert Aktindsigt frigivet over 2400 timer, som kan bruges til relationsarbejde eller andet. Han understreger, at aktindsigten bliver læst af menneskeøjne, inden den bliver sendt afsted til borgeren.

Algoritme sorterer underretninger

Sammen med sine kolleger er Jesper Rukshan Nissen i gang med at udvikle digitale funktioner, der ved hjælp af algoritmer og Machine Learning skal un-

// Meningen er jo, at de her maskiner og robotter skal lære at tænke - for at få os til at tænke endnu bedre og ikke det modsatte.

Jesper Rukshan Nissen, socialrådgiver og digitaliseringskonsulent

derstøtte det sociale arbejde. Machine Learning er brugen af en eller flere algoritmer, der til sammen konstant lærer af den nye information, som den bliver fodret med, og derefter tilpasser sig.

Aktuelt arbejder de på en algoritme, som kan klassificere underretninger ud fra indhold, så man ved, om der skal handles akut. Og i betragtning af, at Borgercenter Børn og Unge modtager 14.000 underretninger årligt – som der skal reageres på inden for 24 timer – så giver det ifølge Jesper Rukshan Nissen god mening at udvikle et hjælpeværktøj.

- Vi får over 1000 underretninger om måneden. Det er et stort antal, og hvordan kan vi så sikre, at vi hver dag så hurtigt som muligt får handlet i de mest alvorlige sager først? En algoritme kan hjælpe os med at søge på nogle bestemte ord og sætninger i underretningen, som indikerer, hvor alvorlig underretningen er.

- Vi er i en testfase nu, hvor vi optimerer for at undgå, at man overser noget. Algoritmen søger på nøglebegreber som vold og misbrug. Og der er nogle bestemte ordkombinationer, som definerer, om underretningerne er akutte. Algoritmen får en masse viden, når vi fodrer den med tidligere underretninger, hvorefter vi vurderer, om den klassificerer underretningerne rigtigt. Den øver sig på det, som sagsbehandlerne har udfyldt, og algoritmen kan trænes til selvstændigt at vurdere, om en ny underretning er akut eller ikke. Til at starte med blev en underretning, hvor der stod, at moderen var tidligere misbruger til en akut underretning. Den nuancerende tog algoritmen ikke højde

// Når vi udvikler robotterne, har vi altid en sagsbehandler med inde over, som arbejder med området til daglig.

Jesper Rukshan Nissen, socialrådgiver og digitaliseringskonsulent

for. Det vil sige, at når algoritmen vurderer en underretning som akut, og vi så bagefter klikker "ikke akut", så lærer den af det og tænker: Hov, næste gang skal jeg lige korrigere. Det er lidt lige som, når et barn skal lære at læse. Så begår det en masse fejl i starten, og så bliver den bedre og bedre, forklarer Jesper Rukshan Nissen.

Han understreger, at det alene er sorteringsarbejdet, som algoritmen skal klare, og at der under alle omstændigheder bliver reageret på en underretning inden for 24 timer, som loven foreskriver. Han forventer, at algoritmen kan tages i brug i løbet af foråret.

- Ved den seneste test ramte algoritmen rigtig på 70 procent ud af 250 underretninger – og den procentsats skal blive meget bedre, før vi kan tage algoritmen i brug.

Stærk faglighed

Under interviewet, som finder sted i et mødelokale på toppen af den tidligere hospitalsbygning fra 1875 på Nørrebro, som huser en del af Københavns Kommunes Socialforvaltning, kan man slet ikke undgå at bemærke, at Jesper Rukshan Nissen er fascineret af at udvikle digitale løsninger. Og han vedkender sig gerne, at han altid er på udkig efter nye måder at automatisere på. Men han pointerer samtidigt, at det er afgørende for ham, at de digitale værktøjer alene skal understøtte sagsbehandlerens grundlag for afgørelser og beslutninger, der kræver en socialfaglig vurdering, men de skal ikke træffe dem. Og det skal heller ikke – hvis det står til ham – bruges til at samkøre data om borgerne fra forskellige forvaltninger for at kunne opspore udsatte familier tidligere – som der senest har været en heftig debat om med udgangspunkt i Gladssaxe Kommunes ønske om at samkøre borgernes data via en algoritme for at spotte udsatte børn tidligere (se artikel side 20).

Vi vil gerne lave en algoritme, som ud fra data på sager kan vise, om et barn eller en ung er i målgruppen for ungdomskriminalitet. Her er forudsætningen, at der er tale om en ak-

tiv sag, så vi arbejder udelukkende med data, som vi i forvejen har i forvaltningen, forklarer Jesper Rukshan Nissen om en idé til en algoritme, som der endnu ikke er taget hul på.

En anden algoritme, som er under udvikling, skal ud fra en paragraf 50-undersøgelse stille forslag om mål og foranstaltning.

- Vi er i et meget tidligt stadie, men vi vil prøve at se på, hvad sagsbehandlere har gjort ud fra ti nogenlunde ens sager. Vi er opmærksomme på, at alle sager er unikke – men de kan ligne hinanden i forhold til, hvad bekymringen udspringer af og hvilken foranstaltning, der er iværksat. Hvis vi så giver algoritmen en ellefte paragraf 50-undersøgelse, vil algoritmen så anbefale samme foranstaltning? Det handler om, hvordan vi kan få algoritmer til at understøtte os fagligt, hvordan kan vi bruge de data, som vi har genereret i årevis, hvordan kan vi bruge tidligere undersøgelser, handleplaner og foranstaltninger til at give os viden.

Sluk ikke hjernen

- Men indebærer det ikke en risiko for, at det socialfaglige skøn bliver klemmt, og at vi får standardiserede løsninger?

- Lad os sige, at algoritmen anbefaler nogle foranstaltninger og mål, så er meningen, at lige så vel som hvis en afdelingsleder sagde: Har du tænkt familiebehandling med de og de mål, så skulle man som socialrådgiver gerne tænke, at det og det kunne også være relevant. Eller jeg tror lige, at jeg vil korrigere målene, fordi algoritmen har givet mig nogle brugbare input. Det giver mulighed for at genanvende viden fra erfarne sagsbehandlere, men det kræver, at man går kritisk til det og opretholder en stærk faglighed – er det nu det rigtige? En anbefaling fra algoritmen må ikke skabe usikkerhed hos ledelsen eller sagsbehandleren: "Skal vi nu til at læne os op ad algoritmer i stedet for at tænke selv og foretage et fagligt skøn?" Det må ikke ske. Og det er et kæmpe opmærksomhedspunkt, når vi implementerer det her. Meningen er jo, at de her maskiner og robotter skal lære at tænke – for at få os til at tænke endnu bedre og ikke det modsatte. Vi skal ikke slukke hjernen. **S**



Mere tid til kerneopgaven

– men risiko for standardiseret sagsbehandling

Både socialrådgiver og fællestillidsrepræsentant kan se en række fordele ved digitalisering af socialt arbejde. Men sidstnævnte er også bekymret for, at en beslutningsunderstøttende robot kan føre til standardiseret sagsbehandling.



Helene Nadja Rosenkrantz har som socialrådgiver i Borgercenter Børn og Unge, Amager, i et års tid haft glæde af robotterne Albert Aktindsigt,

Flora Foranstaltning og søskenderobotten Abbas.

- For mig handler det om at fjerne nogle af de mange udviklede arbejdsprocesser og de mange klik. Vi bruger rigtig meget af vores tid på at tænke på it i forbindelse med vores arbejde, fordi vi skal journalisere og dokumentere så meget, som vi skal. Noget af det er meget kringlet, og hvis man ikke har en intuitiv fornemmelse for systemer og it, så bruger man endnu mere tid og kræfter på det. Når nogle af arbejdsprocesserne bliver automatiserede, så kan vi koncentrere os mere om kerneopgaven.

Børnesygdomme

Men der kan ifølge Helene Nadja Rosenkrantz også være udfordringer med de automatiserede arbejdsprocesser.

- Robotter kan godt være ufleksible. De er jo ikke sagsbehandlere, og robotterne arbejder ud fra koder, der er lidt firkantede, så på den måde er vi også stødt på, at en robot har handlet uhensigtsmæssigt. Det er børnesygdomme, som vi kender det, når nye systemer skal implementeres, og det bliver der løbende rettet op på.

Helene Nadja Rosenkrantz er CSC-ansvarlig, hvilket vil sige, at hun skal få it-fagsystemet til at køre sin daglige gang for de 125 medarbejdere i enheden. Derfor har hun nedsat sagstal og med sine 15 sager, har hun cirka halvt så mange sager som sine kolleger.

Hun vurderer, at robotterne sparer hende for en halv times skærmarbejde om ugen. For andre kan der ifølge Helene Nadja Rosenkrantz være tale om en større tidsbesparelse. Dels fordi de har

flere sager, end hun har, og dels fordi de måske ikke er lige så fortrolige med systemerne, som hun er i kraft af sin funktion som CSC-ansvarlig.

Risiko for standardisering

Fællestillidsrepræsentant for socialrådgiverne i København Kommunes Socialforvaltning, Marie P. Vithen, kan også se mange fordele i en digitalisering af dele af det sociale arbejde.

- Robotter som Albert Aktindsigt og søskenderobot Abbas kan spare socialrådgiverne for en del skærmarbejde. Og jeg håber selvfølgelig, at de tidsbesparelser, som vi opnår med robotter, bliver givet tilbage til socialrådgiverne i form af mere tid til de udsatte borgere og ikke fra ledelsens side bliver betragtet som rene besparelser.

Men Marie P. Vithen er skeptisk ved udsigten til, at en algoritme på baggrund af kunstig intelligens kan anbefale foranstaltninger og handlemaal i de enkelte sager.

- Jeg er en smule bekymret for, at vi udvikler en standardiseret form for sagsbehandling, som man let kan købe ind på, hvis man har for mange sager og har alt for travlt, eller hvis man er helt nyuddannet. **S**

For mig handler det om at fjerne nogle af de mange udviklede arbejdsprocesser og de mange klik.

Helene Nadja Rosenkrantz, socialrådgiver



Fem robotter på børneområdet

På børn- og ungeområdet i Københavns Socialforvaltning er der foreløbig udviklet fem robotter. På andre områder i forvaltningen er der også udviklet robotter. De fem robotter på børneområdet er beskrevet herunder.

Robotten **Albert Aktindsigt** går ind i en borgers sag og samler notater, dokumenter, breve og formularer til én samlet pdf indenfor en bestilt periode, som skal sendes til borgeren. Det sparer sagsbehandlernes tid, da dette var en proces, der afhængig af sagens størrelse, før i tiden kunne tage op til 2-8 timer.

Opfølgings-robotten **Flora Foranstaltning** sikrer automatisk, at de rette opfølgingsformularer er oprettet med de rette frister. Flora undersøger, om sagstrin oprettes til tiden og opretter de relevante opfølgingsformularer. Det sparer sagsbehandlernes tid, og er med til at understøtte overholdelsen af tidsfrister.

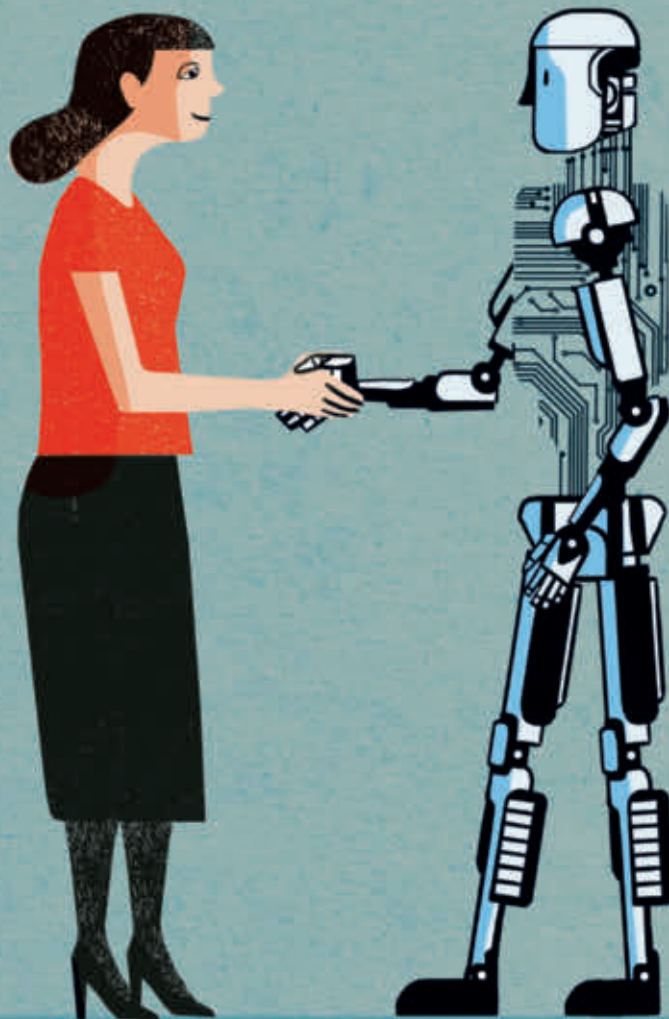
Søskende-robotten **Abbas** går ind og relaterer søskendesager med de oplysninger, der skal gå igen på alle søskende. Dette gør det nemmere at kopiere notater og formularer til de forskellige søskende, når der er behov for det. Både familiebehandlere og sagsbehandlere har gavn af det.

Robotten **Line Luk en Sag** skal sikre, at sager bliver afsluttet korrekt med de rette datoer.

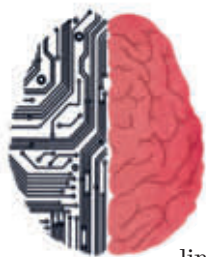
Robotten **Bente Børneydelse** sørger for i alle anbringelser at sende den rette information til Udbetaling Danmark, så forældre til anbragte børn ikke risikerer at skulle tilbagebetale i ydelser.

Kilde: Københavns Kommune

Digitalisering skal give mening - også for borgeren



Anne Steenberg, borgercenterchef i Socialforvaltningen i Københavns Kommune ser en række fordele ved at bruge robotter i det sociale arbejde. Hun understreger samtidig, at digitalisering ikke kan erstatte hverken det faglige skøn eller mødet med mennesket.



- Vi skal forholde os kritisk til, hvad digitalisering kan - og hvad digitalisering ikke kan. Det er væsentligt at skelne mellem mere objektiv dataindsamling samt procedurer,

der kan understøtte beslutninger, og så rent faglige og vidensbaserede vurderinger, som fagprofessionelle er dygtige til at udføre.

Sådan lyder det fra socialrådgiver Anne Steenberg, der er borgercenterchef i Socialforvaltningen i Københavns Kommune. Hun ser mange fordele ved at digitalisere dele af det sociale arbejde.



// Den subjektive vurdering, den faglige analyse samt mødet med det andet menneske kan og skal digitaliseringen ikke erstatte.

Anne Steenberg, borgercenterchef, Københavns Kommune

- Teknikken gør, at vi kan systematisere opsamling af data på en nem og tilgængelig måde, og heraf blandt andet få relevant ledelsesinformation på et ret stort datagrundlag. Eksempelvis hvis vi screener underretninger og kan se et øget antal underretninger om vold. Så kan vi sætte fokus på kompetenceudvikling i forhold til at håndtere vold i familier, vi kan udvikle indsatser, der forebygger vold, og vi kan prioritere vores ressourcer der, hvor de gør mest gavn, siger hun og fortsætter:

- Vi skal hele tiden have det mål for øje, at digitalisering skal give mening og gøre en positiv forskel for borgeren.

Eksempelvis vores robot "Albert Aktindsigt", som indsamler akter og anden relevant dokumentation, pakker det i et pdf-dokument, og inden for kort tid sendes aktindsigten til borgeren.

I stedet for at indsamle og kopiere eller scanne en masse akter, kan sagsbehandleren nu primært bruge tid på at kvalitetstjekke dokumentationen. Derudover skal vi, når vi designer digitale løsninger, altid have fokus på borgerens retssikkerhed.

Beslutningsunderstøttende robot

Anne Steenberg understreger, at digitalisering af socialt arbejde ikke kan erstatte det socialfaglige skøn.

- Digitalisering kan også anvendes til at understøtte systematiske arbejds-

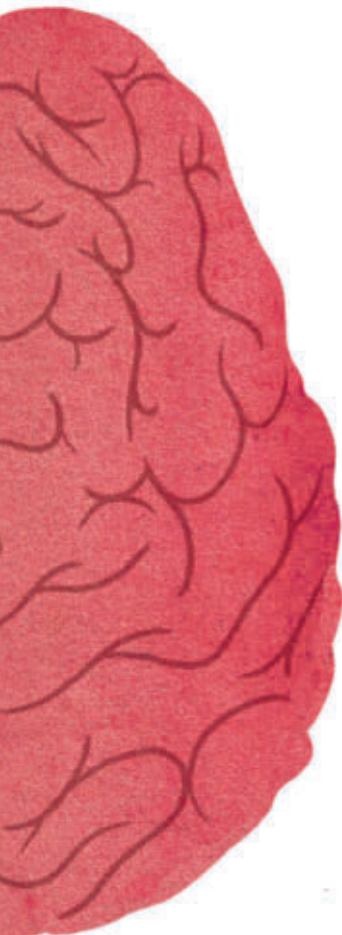
tionen kan i bedste fald give nogle indikationer på, hvad det er for sociale problemstillinger, der skal undersøges nærmere i en konkret sag. Information til at oplyse sagen skal indhentes ud fra de retningslinjer, som lovgivningen foreskriver og den professionelle sociale praksis, hvor sagsbehandleren går i dialog med borgeren. Et dataudtræk alene må som sagt ikke erstatte en samlet kvalitativ beskrivelse, analyse og vurdering af sagen, som udgør grundlaget for en socialfaglig afgørelse.

- Forskere advarer imod brugen af beslutningsunderstøttende algoritmer blandt andet, fordi de frygter, at eksempelvis en ung og nyuddannet socialrådgiver ikke vil turde at gå imod algoritmens anbefaling?

- Det er relevant bekymring forskerne udtrykker - også uagtet at digitalisering og robotudvikling indenfor det sociale område i Danmark er på et meget tidligt udviklingsstadium. Men særligt i systemudvikling baseret på algoritme og Machine Learning skal vi være meget fokuserede, kritiske og vide, hvad det er vi helt konkret anvender teknologien til. Teknologi er udmærket at anvende til nogle opgaver, men vi må ikke lade os forføre i troen på, at teknologien kan erstatte alle opgaver, herunder træffe myndighedsbeslutninger.

- Digitalisering af socialt arbejde er ofte tidsbesparende - betyder det, at der vil være mere tid til socialrådgivernes kerneopgaver?

- Digitalisering er i hovedreglen tidsbesparende, men vi får også nye opgaver og roller med implementering og anvendelse af digitalisering i den daglige opgaveløsning. Det betyder blandt andet, at nye arbejdsgange skal beskrives, afprøves, implementeres, kommunikeres og løbende justeres. Det er også tidskrævende. **S**



Gladsaxe ønsker trods kritik at samkøre data for at spotte udsatte børn

De børn, der har brug for hjælp, bliver i Gladsaxe først opdaget, når de i gennemsnit er otte år, selv om risikofaktorerne har været til stede hele deres liv. Derfor ønsker Gladsaxe Kommune at afprøve, om de kan finde de udsatte børn, før problemerne opstår, ved at køre data fra alle borgere i kommunen igennem en intelligent robot.

Flere forskere advarer om, at det vil gå ud over borgernes retssikkerhed og tillid til systemet, hvis kommunerne begynder at bruge borgernes data til at forudsige, hvem der på sigt vil få sociale problemer. Men i Gladsaxe Kommune ser de anderledes på det. De vil gerne afprøve, om de ved at samkøre borgernes data kan tage sociale problemer i opløbet, og om de kan opdage mere alvorlige sociale problemer, før de udvikler sig.

Ideen er baseret på nyere forskning, som viser, hvor betydningsfulde de tre første år af et barns liv er, forklarer Tine Vesterby, som er familie- og rådgivningschef i Gladsaxe Kommune.

- Der er så meget valid forskning, som peger på, at hvis vi skal skabe en forandring, så er det de helt små børn, vi skal have fat i. Derfor synes jeg, at det er paradoksalt, at vi accepterer, at vi i Gladsaxe først får fat i de her børn, når de i gennemsnit er otte år og går i anden klasse, siger hun.

Sat på pause

Gladsaxe Kommune søgte i første omgang om at blive frikommune, så de kunne blive undtaget fra de regler, som gør, at kommuner ikke må bruge borgernes data til andet end det formål, de er indhentet til. De ønskede at køre borgernes data igennem en algoritme, der baseret på forskellige risikofaktorer kunne vurdere, hvilke børn der statistisk set ville udvikle sociale problemer.

Den ansøgning fik kommunen afslag

på, til gengæld foreslog regeringen i sin ghettoplan at ændre lovgivningen, så det bliver muligt at udvide denne 'Gladsaxe-model' til hele landet. Det kræver dog en ny bekendtgørelse, som endnu ikke er vedtaget.

Regeringens forslag skabte stor debat om, hvorvidt myndighederne skal profilere borgerne på denne måde. Og efter at Gladsaxe Kommune har haft flere uheldige datalek, meldte regeringspartiet Liberal Alliance ud før jul, at de ikke var parat til at give kommunerne lov til at håndtere komplekse opgaver med samkøring af data, før de var langt bedre rustet til at håndtere det store ansvar, der ligger i at passe på borgernes personoplysninger. Herefter er de politiske forhandlinger om bekendtgørelsen gået i stå, men børne- og socialminister, Mai Mercado (K), har ikke opgivet at finde en løsning.

I Gladsaxe har de i mellemtiden arbejdet videre på den algoritme, som skal blive i stand til at forudsige, hvilke borgere der får sociale problemer. Men det arbejde er nu sat på pause, indtil politikerne eventuelt får vedtaget den bekendtgørelse, der gør det lovligt at bruge algoritmen.

- Vi er stadig interesseret i at få lov til at lave en dataunderstøttet tidlig opsporing. Vi synes, at der er noget, vi mangler at prøve af, så vi bliver nødt til at være modige og turde gå nye veje. Data er kommet for at blive, så vi vil

gerne undersøge, om vi kan bruge data til legitime formål, siger Tine Vesterby.

Ikke bekymret for mistillid

Den dataunderstøttede tidligere opsporing var tænkt som en del af projektet 'Familier der lykkes', som er en udvidet tidlig indsats over for udsatte familier i Gladsaxe. Kommunen har blandt andet uddannet pædagoger, sundhedsplejersker og jobkonsulenter i tidlig opsporing og oprettet en Familiesupport, der laver opfølgende arbejde over for de familier, som bliver opsporet på denne 'gammel-dags' måde.

- Hvis en pædagog eller sundhedsplejerske har en bekymring for et barn, så har vi tre medarbejdere, der i løbet af to dage tager ud og banker på, og spørger, om der er noget vi kan hjælpe familien med. Forældrene kan bare takke nej, men vores erfaring er, at de elsker det. De fleste forældre vil jo gerne have hjælp, hvis der er noget, de synes er svært, pointerer Tine Vesterby.

Hun er derfor heller ikke bekymret for, at borgerne vil føle sig overvåget og reagere med mistillid, hvis kommunen skulle få lov til at udvide den tidlige opsporing til også at omfatte datasamkørsel.

- Vi ville være meget respektfulde og ydmyge over for de familier, som algoritmen vurderede, var i risiko for at udvikle sociale problemer, og de ville altid kunne takke nej til tilbuddet, og så ville vi slette dem fra listen. Jeg kan tage fuldstændig fejl, for det er ikke prøvet før, men min



Vi ville være meget respektfulde og ydmyge over for de familier, som algoritmen vurderede, var i risiko for at udvikle sociale problemer, og de ville altid kunne takke nej til tilbuddet, og så ville vi slette dem fra listen.

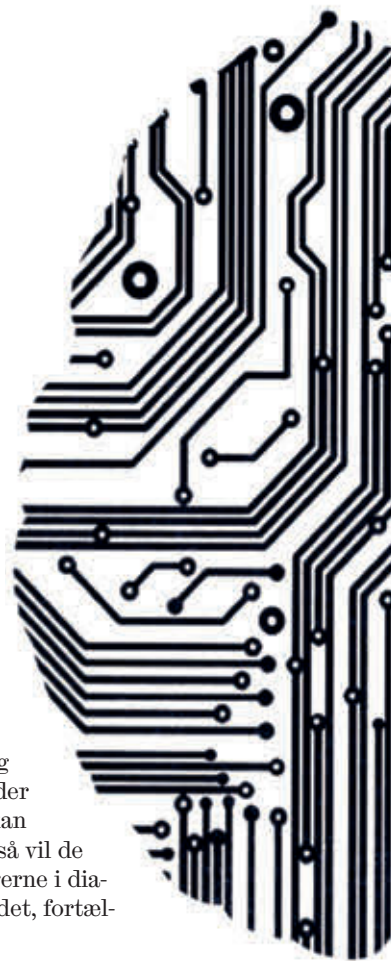
Tine Vesterby, familie- og rådgivningschef i Gladsaxe Kommune

erfaring med mange år i det her felt er, at hvis vi henvender os ordentligt til mennesker og spørger, om der er noget, vi kan hjælpe med, så vil de fleste rigtig gerne i dialog omkring det, fortæller Tine Vesterby.

Først styr på datasikkerhed

Gladsaxes algoritme er endnu ikke færdigudviklet, og kommunen kan og vil derfor ikke svare på spørgsmål om, hvordan den mere præcist er bygget op. Men den er udviklet i kommunens egen dataudviklingsafdeling og de data, som kommunen ønsker at bruge, kommer fra de fagsystemer, som kommunen i forvejen bruger, oplyser Tine Vesterby.

- Hele Gladsaxe Kommune arbejder på højtryk på at forhindre, at der kommer flere af den slags meget uheldige og uacceptable datalæk, som vi har haft. Om ganske få måneder er vi nok den kommune i landet, der har den allerbedste datasikkerhed. Og vi kører ingen data, før bekendtgørelsen er på plads, og før vi har fået 100 procent styr på datasikkerheden, siger hun. **S**



Forskere advarer imod brug af intelligente robotter

Robotterne er allerede kommet, men nu er de intelligente robotter, som skal forudsige og foreslå løsninger på sociale problemer, på vej. Men vi kan ikke automatisere det socialfaglige skøn, lyder det fra lektor Helle Antczak, som er i gang med at undersøge kommunernes brug af intelligente robotter.



I Københavns Kommune behøver sagsbehandlere ikke længere at bruge timevis på at samle journaler og noter, når en borger søger aktindsigt i sin sag.

Det klarer robotten Albert Aktindsigt. På samme måde sørger robotten Abbas for at kopiere de oplysninger, der skal gå igen, når to søskende har hver sin sag.

Det sparer socialrådgiverne masser af tid og er forholdsvis ukontroversielt. Men nu er næste generation af robotter på vej, og de gør ikke bare, hvad vi beder dem om. Det er nemlig intelligente robotter, som selv finder mønstre ved at lære af det data, de processerer, og derefter bruger det, de har lært, til at træffe beslutninger. Disse robotter skal bruges til at forudsige, hvilke borgere der vil udvikle sociale problemer, og til at komme med forslag til, hvordan vi bedst får en konkret borger i beskæftigelse, og hvilken indsats der vil være bedst for et konkret barn.

Men disse processer forudsætter et socialfagligt skøn, og det kan ikke automatiseres, mener Helle Antczak, som er socialrådgiver og lektor på Institut for Socialt Arbejde på Københavns Professionshøjskole. Hun har undersøgt kommunernes brug af intelligente robotter og har interviewet udviklingschefer i KMD, Kombit og KL og it-udviklere i en række store kommuner. Og tendensen er klar: Brug af Big Data og kunstig intelligens i sagsbehandlingen på det sociale område er på vej.

- Flere af landets store kommuner udvikler ideer til algoritmisk baserede systemer, der kan levere beslutningsstøtte til sagsbehandlere, når de skal afgøre, hvilken hjælp udsatte børn, unge og voksne skal have. Og flere kommuner arbejder med lignende modeller som i Gladsaxe, hvor de på baggrund af en række risikofaktorer ønsker at forudsige, hvilke børn der får sociale problemer, fortæller hun.

Samtidig er KMD sammen med Københavns Universitet og IT-Universitetet i gang med at udvikle systemet EcoKnow, som blandt andet skal kunne komme med anbefalinger til indsatsen for ledige. Et projekt som Dansk Socialrådgiverforening er inviteret med i for at sikre socialfaglighed, etik og borgerens retssikkerhed.

Svært at gå imod computeren

Helle Antczak er bekymret for, at de robotter, der er tænkt som støtte til socialrådgiverens fagligt funderede beslutning om, hvad der er bedst for den enkelte borger, reelt kommer til at træffe afgørelser. For det bliver svært for socialrådgiverne at gå imod robotens anbefaling, forudser hun.

- Hvilken ung og nyuddannet socialrådgiver tør gå imod algoritmens anbefaling, som har et skær af objektiv sandhed? Der er grund til at frygte, at hvis vi får sådan nogle systemer, så vil sagsbehandlere have en tendens til at læne sig stærkt op ad deres forslag, for hvem tør gå imod algoritmen i tider med personlig ansvarspåleggelse, spørger hun.

Helle Antczak refererer til erfaringer fra kriminalforsorgen i England og USA, hvor socialarbejderne stort set aldrig går imod de forslag, som algoritmen kommer med om blandt andet prøveløsladelser. Det ville jo heller ikke være et problem, hvis algoritmens anbefalinger altid var de rigtige. Men Helle Antczak mener ikke, at man kan udvikle en algoritme, der kan forudsige, hvad der er det rigtige at gøre for en bestemt borger i en konkret situation.

Ikke en eksakt videnskab

Det socialfaglige skøn bygger på meget andet end variable og karakteristika. Socialrådgiverens sansbare iagttagelser som lugte og ansigtsudtryk kan ikke standardiseres ind i et algoritmisk system som plus'er og minus'er i definerede svarkategorier. Og så er det sociale arbejde ikke en eksakt videnskab, understreger Helle Antczak, og derfor kan man ikke ræsonnere fra generel viden til en konkret situation.

- Man kan godt finde nogle generelle sammenhænge, men selv om noget har virket godt for andre børn, der har de samme karakteristika, så er det ikke sikkert, at det virker for lille Peter, som sidder her foran os. Der kan være 100 ting i den kontekst, han er i, som gør, at der skal noget andet til i lige præcis hans tilfælde, siger Helle Antczak.

De anbefalinger, en algoritme kommer med, vil læne sig op ad, hvilke af-

gørelser man tidligere har truffet i lignende sager, og den kan lære at blive bedre til at komme med anbefalinger, når den får feedback fra eksempelvis Ankestyrelsen om, hvilke typer af afgørelser kommunerne får medhold i.

- Men man kan ikke bedømme, om det er rigtigt at anbringe et barn, eller om en voldsramt familie skal have familiebehandling, eller om mor og børn skal på krisecenter på baggrund af tidligere afgørelser i lignende sager, siger Helle Antczak.

Hvis man vil vurdere det, kræver

det, at man kender virkningen af de tidligere afgørelser.

- Den kan i de fleste tilfælde først vurderes lang tid efter, og man kan ikke bedømme, om det var familieplejen til barnet eller pladsen på krisecenteret, som i det lange løb gav en forbedring, eller om det var forhold helt uden for det offentlige radar som nye venner eller en kæreste, som var skyld i forandringen, siger hun.

Helle Antczak mener derfor, at de intelligente robotter skal holde sig helt fra det sociale område.



// Hvilken ung og nyuddannet socialrådgiver tør gå imod algoritmens anbefaling, som har et skær af objektiv sandhed?

Helle Antczak, socialrådgiver og lektor på Institut for Socialt Arbejde

- Vi skal have moderne, velfungerende og smidige fagsystemer, vi skal have simple robotter som Albert Aktindsigt og beslutningsstøtte til afgrænsede områder med faste kriterier. Men lad os nøjes med at digitalisere der, hvor det giver mening, siger hun.

Problemer med retssikkerheden

Det er ikke kun socialfagligheden, man skal være opmærksom på, når sagsbehandlingen automatiseres, men også borgernes retssikkerhed. Det stod klart på en konference om digitaliseringen af det sociale arbejde, som Dansk Socialrådgiverforening var med til at holde i februar, hvor både Forbrugerrådet TÆNK og Tænketanken Justitia udtrykte bekymring for retssikkerheden.

Den kan blive klemmt, når enten det juridiske eller det faglige skøn overlades til algoritmerne, mener også Hanne Marie Motzfeldt, der er lektor i digital forvaltning ved Københavns Universitet.

- De her teknologier kommer, og vi er naive, hvis vi ikke indser, at de kan indeholde tonsvis af fejl, som det er stort set umuligt at få rettet, siger hun.

Hanne Marie Motzfeldt deler Helle Antczaks bekymring for, at de intelligente robotter i realiteten vil komme til at træffe afgørelser. Fordi det bliver meget svært for socialrådgiverne at gå imod algoritmens anbefaling, og fordi det vil blive forventet af ledelserne, at socialrådgiverne arbejder langt hurtigere, når disse redskaber kommer - og det vil ikke give tid til at kontrollere, som anbefalingerne giver mening i den enkelte sag.

- Hvis man som borger oplever, at en algoritme træffer en forkert afgørelse, hvordan skal man så få efterprøvet, om afgørelsen er rigtig? Hverken Folketingets Ombudsmand eller domstolene kan prøve et skøn, så det skal udøves rigtigt i forvaltningen selv, pointerer Hanne Marie Motzfeldt.

En af udfordringerne ved kunstig intelligens, der overtager skønnet, er, at vi ikke forstår, hvad vi har med at gøre, mener hun.

- Man propper data ind i det, man kalder en Black Box, som har udviklet



// Socialrådgiverens sansbare iagttagelser som lugte og ansigtsudtryk kan ikke standardiseres ind i et algoritmisk system som plus'er og minus'er i definerede svarkategorier.

Helle Antczak, socialrådgiver og lektor på Institut for Socialt Arbejde

nogle logikker, og så kommer der en vurdering ud i den anden ende, uden at vi kan gennemskue, hvad der egentlig bliver lagt vægt på, siger Hanne Marie Motzfeldt.

Alt for mange trækker på skuldrene af den uigennemsigtighed og omtaler kunstig intelligens som mennesker, hvor man heller ikke kan se ind i sagsbehandlernes hjerner. Den parallel er imidlertid helt og holdent forfejlet, mener Hanne Marie Motzfeldt.

- Algoritmerne bygger på enorme, komplekse, logiske mønstre. De svarer egentlig til en gigantisk vejledning i, hvordan man skal træffe afgørelser, og derfor kan der ikke på nogen måde sammenlignes med en "hjerne". Derimod kan vi jo godt alle sammen se, at det er meget problematisk, hvis man ikke ved, hvad der står i en vejledning om, hvordan man skal træffe afgørelse, siger hun.

Skader tilliden til systemet

Den samme kritik gælder de algoritmer, som skal forudsige, hvilke borgere der statistisk set vil udvikle sociale problemer. Vi har dels for megen tillid til de data, der allerede ligger i det offentlige, dels for megen tiltro til teknologierne, mener Hanne Marie Motzfeldt. Men hertil kommer problemer med datasikkerheden og helt grundlæggende rettigheder som privatlivets fred. Her er det nemlig ikke kun data fra borgere, som allerede er i det sociale system, der skal samkøres inde i "robotten". Det er data fra alle borgere i kommunen.

Kommunerne er dog ikke kommet lige så langt med disse systemer, fordi lovgivningen endnu ikke er på plads. Hanne Marie Motzfeldt håber ikke, at kommunerne får lov til at samkøre borgernes data, før de har opnået et helt andet sikkerhedsniveau, og der samtidig er en langt højere grad af viden om og et bredere fokus på borgernes retssikkerhed og de øvrige samfundsrisici ved, at det offentlige profilerer borgerne. Spørger man Helle Antczak, så håber hun slet ikke, at det vil lykkes politikerne at blive enige om en bekendtgørelse, der giver kommunerne lov til at samkøre alle borgeres data for at opspore familier, der er i risiko for at udvikle sociale problemer.

- Det er selvfølgelig et ædelt formål, men socialvidenskaben er ikke i stand til med sikkerhed at vise, hvordan sociale proble-

mer opstår. Det kan godt være, hvis du profilerer alle de børn, som bliver anbragt, så kom mange af dem måske ikke til tjek hos lægen, og forældrene var måske arbejdsløse. Men det er ikke det samme som at sige, at alle børn, hvor de faktorer er til stede, vil udvikle problemer, siger hun.

Helle Antczak er dels bekymret for, at kommunerne kommer til at bruge en masse energi på familier, der ikke har brug for hjælp, og at denne tid vil gå fra de borgere, der har brug for hjælp. Og dels er hun bekymret for, at borgerne vil føle sig overvåget, og at det vil gå ud over deres tillid til systemet.

- Jeg ville jo blive rasende, hvis jeg af en algoritme var blevet udpeget til at komme op til en samtale, og mine børn ikke havde problemer. Hvis tilstrækkeligt mange borgere oplever det, kan opbakningen til velfærdsstaten svigte, og det går hen og bliver et demokratisk problem, siger Helle Antczak.

Hun frygter, at borgerne begynder at forholde sig strategisk til, hvilke oplysninger de giver til myndighederne.

- Man vil måske undlade at fortælle ting på jobcenteret, eller man vil sende

sit barn sygt i skole for at undgå, at fraværsprocenten når over det antal dage, som slår ud som en risikofaktor i algoritmen, siger Helle Antczak.

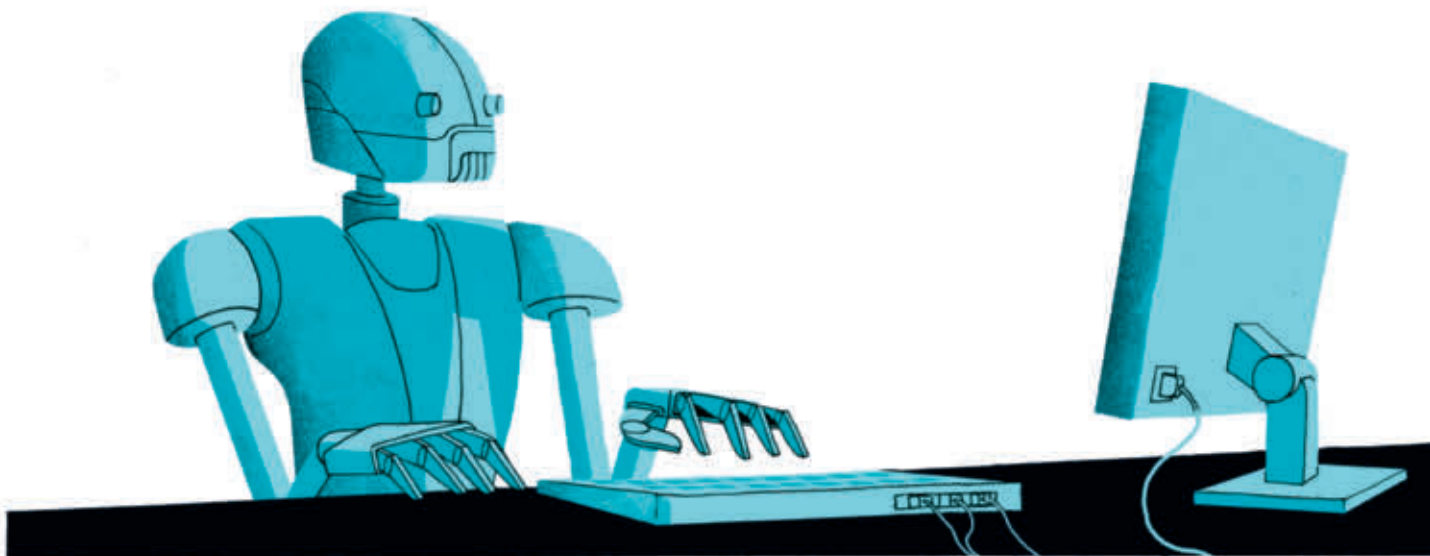
Hvis kommunerne oplever, at de bliver for sent opmærksomme på de børn, der har brug for hjælp, så skulle de hellere sætte ind med efter- og videreuddannelse af det personale, som til dagligt er i berøring med børnene, og forbedre samarbejdsstrukturerne mellem socialforvaltning og eksempelvis vuggestuerne og den kommunale tandpleje, mener hun.

- Vi har en veludbygget sundhedspleje og de fleste børn går i dagtilbud, og det er jo her, vi skal opdage problemerne, inden de får lov til at udvikle sig. Det synes jeg hellere, at kommunerne skulle bruge deres energi på, i stedet for at prøve at udvikle de her systemer, siger Helle Antczak. **S**

I november sætter Dansk Socialrådgiverforenings tidsskrift Uden for Nummer fokus på digitalisering af socialt arbejde og bringer en artikel af Helle Antczak og Klavs Birkholm, som er direktør for tænketanken TeknoEtik.

// De her teknologier kommer, og vi er naive, hvis vi ikke indser, at de kan indeholde tonsvis af fejl, som det er stort set umuligt at få rettet.

Hanne Marie Motzfeldt, lektor i digital forvaltning



Lovgivning skal bane vejen for digitalisering

Et enigt folketing har besluttet, at ny lovgivning skal være digitaliseringsklar, så sagsbehandlingen kan automatiseres så meget som muligt.



AI ny lovgivning skal være digitaliseringsklar, så sagsbehandlingen kan automatiseres så meget som muligt. Det har et enigt Folketing besluttet. Det betyder blandt

andet, at faglige skøn skal minimeres, mens afgørelser fremover i højere grad skal være baseret på objektive kriterier.

Det første forsøg på at føre denne politiske ambition ud i livet er dog indtil videre skudt til hjørne. Justitsminister Søren Pape (K) fremsatte før jul et lovforslag, som skulle ændre forvaltningsloven, blandt andet ved at give forvaltningerne mulighed for i højere grad at bruge agterskrivelser.

Ændringen skulle gøre det lettere at automatisere sagsbehandlingen, fordi man kan sende et udkast til afgørelse til borgeren, som så automatisk træder i kraft med mindre borgeren selv kommer med bemærkninger. Efter massiv kritik fra blandt andre Dansk Socialrådgiverforening og HK Kommunal, der gik på, at forslaget i praksis ville fjerne partshøringen i mange sager, har Søren Pape nu meldt ud, at der ikke kommer et forslag om at opdatere forvaltningsloven på denne side af et folketingsvalg.

Dataunderstøttet tidlig opsporing

Også på et andet punkt er den digitaliseringsklare lovgivning gået lidt i stå. Regeringen har i forbindelse med både En Plan og Ghettoapakken foreslået, at kommunerne skal have lov til at samkøre data på tværs af forvaltninger for at finde borgere, der kan have brug for hjælp.

Det må de ikke, som lovgivningen er i dag, fordi man ikke må bruge data til andet formål end det, de er indsamlet til. Og de bekendtgørelser, som skal beskrive, hvad kommunerne må, er endnu ikke vedtaget. Derudover meldte Liberal Alliance lige før jul ud, at de ikke var parate til at give kommunerne lov til at håndtere komplekse opgaver med samkøring af data, før de var langt bedre rustet til at passe på borgernes personoplysninger.

Det skete efter flere uheldige data-læk i Gladsaxe kommune, som netop har lagt navn til den model for dataunderstøttet tidlig opsporing, som regeringen ville udvide til hele landet. De politiske forhandlinger om bekendtgørelsen er gået i stå, men børne- og socialminister, Mai Mercado (K), fastholder, at hun arbejder på at finde en politisk løsning.

DS: Samtykke fra borger

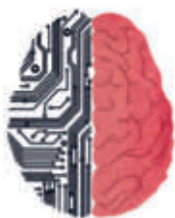
Den politisk betændte bekendtgørelse gælder betændte bekendtgørelse gælder samkørsel af data fra alle borgere. Kommunerne kan i visse tilfælde allerede i dag samkøre data fra borgere, der har en sag i en forvaltning. Det gælder for eksempel i forbindelse med en skilsmisse, hvor de nye familieretshuse kan samkøre data med kommunerne uden borgernes samtykke, hvilket Dansk Socialrådgiverforening har kritiseret. I forbindelse med En Plan lykkedes det til gæld Dansk Socialrådgiverforening sammen med andre organisationer at få indført, at borgeren skal give samtykke, før man kan samkøre data fra forskellige forvaltninger. **S**



DS:

Socialrådgivere skal have indflydelse på ny teknologi

Dansk Socialrådgiverforening arbejder for, at socialrådgiverne får indflydelse på nye teknologier, så de kommer til at understøtte det gode samarbejde mellem borger og myndighed.



Nye teknologier kommer til at påvirke socialrådgivernes arbejdsliv fremover, og derfor arbejder Dansk Socialrådgiverforening

for, at socialrådgiverne

får indflydelse på teknologierne, så de kommer til at understøtte det gode samarbejde mellem borger og myndighed, og dermed sikre at teknologierne ikke kommer til at skade borgernes retssikkerhed eller mindske socialrådgivernes faglige handlerum.

Det fortæller Dansk Socialrådgiverforenings næstformand, Ditte Brøndum. Hun har været med i den resourcegruppe, som har udviklet en teknologistrategi, der skal behandles på hovedbestyrelsens møde i marts - efter dette blads deadline.

- Når vi kobler den socialfaglige viden og teknologien, så kan vi lave de fedeste ting og finde svarene på fremtidens udfordringer. Men problemet er, at socialrådgivere sjældent sidder med, når der bliver udviklet for eksempel nye it-systemer, siger Ditte Brøndum.

Hun mener, at tillidsrepræsentanterne skal klædes bedre på til at gå ind i processen, når ledelsen vil indføre ny teknologi.

- Vi skal hjælpe dem til at gå ind i diskussionerne på arbejdspladserne, for eksempel når ledelsen tror, at de kan spare en masse penge på forhånd, når de planlægger at indføre ny teknologi, siger Ditte Brøndum.

Problematiske lovforslag

Men socialrådgiverne skal også indtægtligt i processen, når den nye teknologi udvikles, mener hun.

- Det er os, der møder borgeren, så vi kan se, hvilke udfordringer ny teknologi kan løse for os. Derfor kunne jeg godt tænke mig, at socialrådgiverne bliver inddraget i udviklingen af de nye teknologier og kunne frikøbes til for eksempel at afprøve nye robotter, siger Ditte Brøndum.

Hun er ærgerlig over, at Dansk Socialrådgiverforening må bruge så meget energi på at advare imod uhensigtsmæssig brug af ny teknologi.

- Hver gang der kommer et lovforslag, så tjekker vi, om det giver mulighed for at bruge teknologier på en måde, som går ud over retssikkerheden og gør udsatte mennesker endnu mere udsatte. Desværre kommer der ret mange problematiske lovforslag, så det er svært at få lov til at fokusere på alle de fede ting, vi kan gøre, siger hun.

Nej til automatiseret skøn

Dansk Socialrådgiverforening har i høringssvar, på konferencer og på møder med politikere opfordret til at inddrage socialrådgiverne langt mere i udviklingen af nye teknologier. DS har advaret imod at automatisere det socialfaglige skøn, at fjerne partshøringen og at samkøre borgernes data uden deres samtykke.

Til gengæld er der et stort potentiale i nye teknologier, der kan understøtte relationsarbejdet og borgerinddragelsen, mener Ditte Brøndum.



/// Min store drøm er et mindlab, hvor socialrådgivere er med til at udvikle de teknologiske løsninger, der kan understøtte det gode socialfaglige arbejde.

**Ditte Brøndum, næstformand,
Dansk Socialrådgiverforening**

- Interaktive handleplaner og andre digitale løsninger, der får barnets perspektiv mere frem, så barnet bliver mødt som den, det er. Det er sådan noget, der virker. Nu ved jeg godt, at sms'er er ved at være lidt gammeldags, men det har jo været en kæmpe fordel for de borgere, der synes, at det er grænseoverskridende at ringe, men meget lettere at skrive. Min store drøm er et mindlab, hvor socialrådgivere er med til at udvikle de teknologiske løsninger, der kan understøtte det gode socialfaglige arbejde, siger Ditte Brøndum. **S**



Maike Goy, sagsbehandler i Børn og Unge Handicap Teamet i Sønderborg Kommune. Bor i Sønderborg med sin mand og sin etårige søn.

Jeg er født og opvokset i Flensborg og har tyske forældre. De valgte at sende os børn i dansk børnehave og dansk skole. Så jeg er tosproget, og det gav så heldigvis mulighed for at arbejde i Danmark.

Jeg er uddannet kosmetolog i Tyskland, men efter nogle år kom jeg til at mangle noget at bruge hovedet til. Så jeg tog på højskole i Danmark, læste HF i Sønderborg og fik øje på socialrådgiveruddannelsen gennem et brobygningsforløb. Jeg var ikke altid superglad undervejs på studiet, fordi jeg indimellem syntes, at vi blev undervist i noget, der var

for langt fra praksis. Men nu er jeg ude på den anden side – og er meget glad for mit fag.

Jeg var i praktik på børn- og ungeområdet, og jeg havde slet ikke set mig selv på handicapområdet. Jeg oplever, at handicap er et overset felt, og at mange tænker ”Det er kun børn i kørestol eller alvorligt spastisk lammede og så videre”. Men vi har langt flere sager med børn, der har psykiske diagnoser og andre komplekse udfordringer. Jeg blev tippet om stillingen, da jeg søgte job som nyuddannet for tre år siden, og det har jeg ikke fortrudt. Det er kommet bag på mig, hvor optaget jeg er blevet af det faglige. Jeg kan rigtig godt lide det juridiske aspekt, og der er meget kompleks lovgivning på handicapområdet.

I forhold til det sociale område kan lovgivning og vurderinger være rigtig tricky på handicapområdet. Tidligere har mange troet, at diagnosen er afgørende for, om man er omfattet af paragrafferne eller ej. Men vi kigger bredere på det: Vi vurderer funktionsnedsættelsen, og vi undersøger, hvor indgribende lidelsen er for familiens og barnets hverdag.

Jeg er lige kommet tilbage fra barsel, og før jeg gik på barsel bestod meget af mit arbejde i at udforme og give afslag. Det kan være rigtig svært for forældrene at forstå afslaget, så jeg bruger tid på at gøre det forståeligt for dem, hvorfor vi har besluttet det, vi har. Jeg prøver også at forklare begreber som kompensationsprincippet og sektoransvar.



"Min fritid er de seneste mange måneder gået med familietid med min mand og min lille søn."

Vi har mange ressourcestærke forældre, så en del sager ender i Ankestyrelsen og hos lokalpolitikkerne. Vi får hug i pressen, og jeg har prøvet at få hængt en afgørelse ud på Facebook. Det var ikke særligt sjovt, for jeg må jo ikke udtale mig. Og journalisterne udelader også ofte afgørende detaljer, som har betydning.

Min fritid er de seneste mange måneder gået med familietid med min mand og min lille søn. Det er rigtig dejligt. Vi går ture, tager i svømmehallen, og jeg mødes med mødregruppen. Selv om jeg har haft barsel, så har jeg ikke kunnet lade være med at følge med i principafgørelser fra Ankestyrelsen. Det er godt at være opdateret. **S**

PRINCIPAFGØRELSE:

"Rask ægtefælle" kan ikke forventes at løfte alle praktiske opgaver i hjemmet

I socialretten betyder kompensationsprincippet, at borgeren skal kompensere for sin funktionsnedsættelse. Princippet betydning skal dog forstås i sammenhæng med andre grundlæggende principper i socialretten, herunder at formålet med hjælpen er at gøre borgeren i stand til at klare sig selv (selvforsørgelsesprincippet), at borgerens "samlede situation" skal tages i betragtning ved udmåling af hjælp, og at der altid skal foretages en individuel og konkret vurdering af borgerens behov.

Borgerens samlede situation

Ankestyrelsen har i en ny principafgørelse 3-19 forsøgt at komme "hele vejen rundt" og har gennem fire konkrete sager belyst, hvordan principperne skal anvendes i forbindelse med udmåling af praktisk hjælp, borgerstyret personlig assistance og håndsrækninger efter merudgiftsbestemmelse.

I afgørelsen gøres der rede for sammenhængen mellem kompensationsprincippet betydning og vurderingen af borgerens "samlede situation". At der skal tages udgangspunkt i borgerens samlede situation betyder, at der skal lægges vægt på, om der er andre voksne og/eller store børn i husstanden, som kan bidrage til løsningen af praktiske opgaver i hjemmet. Hvis det er tilfældet, skal borgeren kun kompenseres for den del af den fælles opgaveløsning, som vedkommende ville have bidraget til, hvis borgeren ikke havde været funktionsnedsat.

Hvad kan man forvente af netværket?

I sag nr. 1 og 3 slås det fast, at der skal foretages en individuel konkret vurdering af den samlede husstands ressourcer og livssituation. Dette betyder, at kommunen ikke kan afvise at udmåle hjælp med henvisning til, at borgeren har en "rask ægtefælle", som forventes at løfte alle praktiske opgaver. Ægtefællen skal løfte en rimelig andel af de fælles opgaver – men altså ikke alle.

I sag nr. 4 behandles spørgsmålet om, i hvilket omfang større hjemmeboende børn skal bidrage til den fælles opgaveløsning. I sagen skulle der foretages en konkret individuel vurdering af, i hvilket omfang borgerens voksne hjemmeboende søn kunne deltage i opgaveløsningen. Denne vurdering skulle ske med hensyntagen til, hvad man normalt kan forlange af jævnaldrende hjemmeboende unge. **S**

Se afgørelse 3-19 på retsinformation.dk

Karen Elmegaard er cand. jur. og chefkonsulent i Høje-Taastrup Kommune

JURASPALTEN SKRIVES PÅ SKIFT AF JURISTERNE

KAREN ELMEGAARD, JANNIE DYRING OG IDAMARIE LETH SVENDSEN

jura





FORBRUGSFORENINGEN

Kun til Forbrugsforeningens medlemmer

3 tips til mere bonus

1

Brug Forbrugsforeningskortet hver gang du handler

Husker du at have Forbrugsforeningskortet med dig, når du er ude at handle? Det er første skridt på vejen til mere bonus. Kør altid kortet igennem, selv hvis du er i tvivl, om butikken er med i Forbrugsforeningen.

+

2

Bryd vanen – brug kortet andre steder end de sædvanlige

Måske har du fået en vane med at bruge kortet i byggemarkeder eller hos frisøren, men der er mere end 4.500 butikker, servicebrancher og webshops, hvor du kan bruge kortet.

+

3

Følg med, når der kommer nye butikker!

På fbf.dk, det ugentlige nyhedsbrev og i appen kan du se de nyeste butikker, der har indgået samarbejde med Forbrugsforeningen.

=

Spar penge på alt det du alligevel køber

NU FÅR DU OGSÅ
BONUS HER:

dalle valle

CAFÉ
A

VÆRSGO
GAVR · GASTRONOMI & GODT DESIGN

STYLEPIT

Uno X

SILVAN

TUI
Discover your smile

IMERCO

NOA
NOA

Bakken

DU FÅR OGSÅ
BONUS HER?

PAW
SKO
På god fod med dig

modstrom
- energi i øjenhøjde

SMALL DANISH HOTELS
moments of happiness

Bonus

Fyringsolie

BAUHAUS
- altid meget mere at komme efter

ERLUFFSLAND
GODT UDSTYR · BEDRE OPLEVELSER

bahne

brdr. frils møbler

AVENY

THIELE

Café Vivaldi
EST. 1999



SPIES

EVENTYR
SPORT

NOVASOL

FolkeFerie.dk

LAGKAGEHUSET

QuickPot

Synoptik



SUPER DÆK

dansommer

Du får Bonus i mere end 4.500 butikker

NB: Har du en kollega der endnu ikke er medlem, så lad dem melde sig ind på fbf.nu

Verden har brug for et mere politisk blik på det sociale arbejde

Fra Argentina til Amager. Uanset hvor i verden man befinder sig, er det sociale arbejde påvirket af den globale, politiske udvikling. Det mener Silvana Martínez, ny præsident for den internationale sammenslutning af socialarbejdere, der netop har besøgt Danmark.

Det sociale er politisk, siger hun resolut. Hun holder en kort pause efterfulgt af en salve af ord om kvindesagen, der på tværs af lande har slået fast, at det private er politisk, og om den stigende globale ulighed, der påvirker det sociale arbejde i alle dele af verden.

Silvana Martínez er ny præsident for IFSW – International Federation of Social Workers – og hun har noget på hjerte. Siden den argentinske socialrådgiver og forsker i socialt arbejde den 2. juli 2018 blev valgt blandt medlemsorganisationerne, med støtte fra blandt andre socialrådgiverorganisationerne i de nordiske lande, har hun arbejdet for at styrke socialarbejdernes stemme på tværs af landegrænser.

- Den voksende ulighed og klimaforandringerne er eksempler på globale, politiske problemer, der påvirker det sociale arbejde i alle lande. Ganske vist på meget forskellig vis. Nogle steder i verden fører det for eksempel til stor fattigdom, krig og konflikt, mens andre lande skal til at modtage store mængder af flygtninge. Løsningerne på de konkrete udfordringer er forskellige fra land til land, men årsagerne er de samme, og dem er vi nødt til at arbejde for at løse politisk - i fællesskab, siger Martínez.

Et politisk blik

Det kræver ifølge Martínez "et mere politisk blik" på det sociale arbejde, og at socialarbejdere rykker tættere sammen globalt og taler med en samlet, stærk stemme.



BLÅ BOG

- Silvana Martínez, præsident for IFSW siden juli 2018
- Regionalpræsident, Latinamerika og Caribien, IFSW, 2014-2018
- Præsident, Argentine Federation of Professional Associations of Social Service, 2010-2016
- Professor og forsker ved det nationale universitet i Misiones siden 2008; leder af forskningsprojektet Arbejdsbetingelser og faglig praksis for socialarbejdere i Argentina.
- Ph.d. i samfundsvidenskab, Argentina, 2012.
- Master i socialt arbejde, Argentina, 2009.
- Graduate i socialt arbejde, Argentina 2002.

FAKTA OM IFSW

International Federation of Social Workers, IFSW, samler 128 nationale socialrådgiverforeninger. Fælles temaer er socialrådgiverprofessionens udvikling, social retfærdighed, menneskerettigheder og social udvikling. DS deltager aktivt i diskussionerne.

DS' internationale koordineringsgruppe sikrer DS' løbende prioritering mellem de aktuelle internationale temaer. Særligt er der vægt på samarbejdet med de nordiske søsterorganisationer – både om fælles nordiske udviklingstendenser og den internationale udvikling.

Læs mere på socialraadgiverne.dk/ifsw og på ifsw.org

- Overalt i verden spiller socialarbejdere en central rolle i håndteringen af de sociale problemer, der er afledte effekter af den globale udvikling. Men vi har også en etisk og politisk forpligtelse til at tage stilling til og arbejde med de bagvedliggende politiske årsager til, at problemerne opstår. Det er noget af det, jeg vil arbejde for i IFSW, siger Martínez.

De globale politiske udfordringer, skal blandt andet løftes gennem påvirkning og dialog med internationale organisationer som FN. Men et stærkere globalt sammenhold blandt organisationerne kan også give rygstød til de kampe, som socialarbejdere kæmper i deres respektive lande, vurderer hun. Det gælder både de socialpolitiske kampe og arbejdet for bedre arbejdsforhold for socialarbejdere i alle lande.

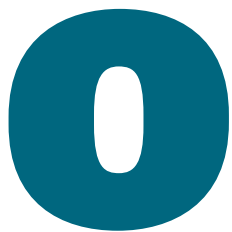
Demokratisering

Forudsætningen for at det hele lykkes, er at IFSW bliver langt mere demokratisk, end sammen slutningen er i dag, mener Martínez. Det er en opgave, hun har taget fat på fra dag ét på posten som præsident.

- Vi skal væk fra at holde møder og konferencer, hvor få stiller sig op og taler, mens resten bare klapper. Vi skal have mange flere medlemmer til at tage aktiv del i diskussionerne om det sociale arbejde på tværs af landegrænser. For hvis vi skal opbygge større tillid til hinanden, inspirere hinanden og lykkes med at synliggøre faget og træffe kvalificerede beslutninger, så er vi nødt til at skabe en kultur, hvor mange flere deltager i demokratiet i IFSW, pointerer Silvana Martínez. **S**

Frivillighed under pres

Det tættere samarbejde mellem den offentlige sektor og frivillige har medført stigende forventninger til, at den frivillige sociale sektor skal kvalitetssikre og effektivisere deres indsatser. Men hvilke konsekvenser har det for frivilligt socialt arbejde, frivilligheden og hele det sociale område?



Opmærksomheden på frivilligt socialt arbejde er i dag større end nogensinde. Politikerne ønsker et tættere samarbejde mellem den offentlige sektor og den frivillige sociale sektor

med det formål, at de sammen skal udvikle nye velfærdsløsninger og sikre en helhedsorienteret indsats til socialt udsatte og sårbare grupper.

Det tættere samarbejde er de seneste ti år især blevet refereret til som *samskabelse* og kan ses som den offentlige sektors forsøg på at inddrage det særlige, som den frivillige sektor kan i arbejdet med socialt udsatte og sårbare grupper. Det tættere samarbejde har medført stigende forventninger til den frivillige sociale sektor om, at kvalitetssikre og effektivisere indsatser. Men hvilke konsekvenser har det for frivilligt socialt arbejde og frivilligheden - og hele det sociale område?

Hvor professionelle skal frivillige være?

På det sociale område arbejder fagprofessionelle og frivillige forskelligt med socialt udsatte og sårbare borgere. Fagprofessionelle socialarbejdere udfører deres arbejde på baggrund af faglige overvejelser og begrundelser. De arbejder under socialpolitisk lovgivning, formelle krav og samfundsmaessige formål. I modsætning til det er frivilligt socialt arbejde kendetegnet ved amatørisme og oprigtighed. De frivillige er ikke, som fagprofessionelle socialarbejdere, bundet op på lovgivning og forventninger til kvalitet og effektivitet. De kan derfor eksperimentere med nye metoder og indsatser i nærkontakt med de socialt udsatte og sårbare grupper og samtidig stille sig kritiske over for eksisterende tilbud i det offentlige. Med samskabelsesambitionerne får de frivillige sociale organisationer et større ansvar i velfærdsudviklingen, og det offentlige stiller krav om, at de skal kvalitetssikres ved kurser, uddannelse, ledelsesstrategier og underlægges dokumentationskrav.

Den frivillige sociale sektor står på den måde i et spændingsfelt, hvor den på den ene side skal bidrage med innovation og nytænkning i kraft af sin rolle som glad amatør, og på

/// Er det muligt for den offentlige sektor at integrere de frivillige sociale organisationer, uden at gå på kompromis med de frivillige sociale organisationers værdier og det fagprofessionelle sociale arbejdes faglighed?

den anden side skal fremtræde som professionel aktør i udviklingen af kvalitetssikrede indsatser i samarbejde med den offentlige sektor. Samarbejdet medfører derfor en professionalisering af de frivillige sociale organisationer, når rammerne for deres arbejde i højere grad kommer til at ligne rammerne for det fagprofessionelle sociale arbejde. Det kan altså diskuteres, hvor professionelt frivilligt socialt arbejde skal være.

Uafhængighed på spil

Ud over at de nye krav om kvalitet, dokumentation og effektivisering bliver en spændetrøje for fortalerrollen og innovation, udfordres de frivillige sociale organisationer på deres ret til selvbestemmelse og deres uafhængighed af den offentlige sektor. Siden 1998 har de frivillige sociale organisationer kunnet søge og modtage økonomisk støtte til deres aktiviteter fra kommunerne i form af Servicelovens paragraf 18-midler. De fleste frivillige sociale organisationer er i dag afhængige af deres økonomiske støtte fra det offentlige, der med samskabelse i højere grad er blevet betinget af dokumentation og opfølgning på de frivillige aktiviteter.

Den økonomiske støtte bliver også i højere grad givet til frivillige sociale organisationer, der samarbejder med den offentlige sektor. Det sætter de frivillige sociale organisationers selvbestemmelse og uafhængighed på spil, fordi det begrænser, hvor kritiske de frivillige sociale organisationer kan være over for den offentlige sektor, der økonomisk muliggør deres arbejde.

kommentar





På den anden side kan der stilles spørgsmålstegn ved, om det ikke er rimeligt, at den offentlige sektor/politikerne vil have en form for kontrol med de penge, de støtter de frivillige sociale organisationer med? Og jo, det er meget fair, at de offentlige aktører også gerne vil have kontrol med de penge, de støtter frivillige sociale aktiviteter med. Her ved er der endnu et paradoks.

Frivillighed i forandring

Samskabelsesdagsordenen forandrer på flere måder samspillet mellem den offentlige og den frivillige sociale sektor. Det offentlige inviterer i stigende grad de frivillige sociale organisationer med ind i velfærdsproduktionen på baggrund af deres position som innovative, engagerede og nyskabende. En inddra-

gelse, der med den øgede professionalisering af de frivillige sociale organisationer, forandrer netop disse karakteristika ved frivilligt socialt arbejde og frivillighed. Ambitionerne om samskabelse forandrer også betingelserne for, hvornår de frivillige sociale organisationer kan modtage paragraf 18-midler, fordi den i højere grad gives til frivillige sociale organisationer, der samarbejder med den offentlige sektor. Det har den konsekvens, at fagprofessionelt socialt arbejde mister sin kritiske vagthund, der bidrager med nye indspark til udvikling af feltet og socialt arbejde i praksis.

Er det muligt for den offentlige sektor at integrere de frivillige sociale organisationer uden at gå på kompromis med de frivillige sociale organisationers værdier og det

fagprofessionelle sociale arbejdes faglighed? Og er det muligt i en sektor præget af krav om effektivitet at samarbejde med aktører, der er præget af uforudsigelighed, amatørisme og eksperimenter? Umiddelbart kræver det nogle tydeligere rammer for, hvordan samskabelse bør udføres i praksis med definerede roller og en opmærksomhed fra begge parter på at bevare henholdsvis det fagprofessionelle kvalitetssikre bidrag og det frivillige særlige bidrag i udviklingen af velfærdsydelser. Frivilligheden er et supplement til den offentlige indsats og det er vigtigt at bibeholde den ansvarsfordeling, både for frivilligheden, men også for hele det sociale område. **S**

Maja Boelsmand Østergaard og Anne Lyngby Pedersen, cand. soc. i socialt arbejde, forsknings- og undervisningsassistenter på Institut for Sociologi og Socialt Arbejde ved Aalborg Universitet.

LÆS OGSÅ

Spilleregler for samarbejdet mellem frivillige og professionelle

Dansk Socialrådgiverforening og en række fagforeninger har sammen med Frivilligt Forum lavet en aftale om spilleregler for samarbejdet mellem professionelle og frivillige

Læs pjecen på www.socialraadgiverne.dk/publikation/spilleregler-for-samarbejdet-mellem-frivillige-og-professionelle/

PKA-generalforsamling: Billige(re) boliger, Huawei og kul bliver vigtige temaer

I slutningen af 2018 valgte vi delegerede til pensionskassen PKA. Generalforsamlingen holdes 30. april 2019, så de delegerede skal snart tage stilling til en række vigtige temaer.

Vores pensionskasse, hvor vi er sammen med socialpædagoger og kontoransatte i regionerne, er en veldreven kasse med gode afkast, der i sidste ende giver gode pensioner til medlemmerne. Kassen har også en stærk grøn profil med et mål om i 2020 at have investeringer for 30 mia. kroner i grønne projekter. Rigtig flot.

Pensionskassen har også investeringer i sorte projekter som kul, tjæresand, olie og gas, altså fossile investeringer. Pensionskassen har forladt en række af disse investeringer, men der er en del tilbage. Skal vi

leve op til Parisaftalen og FN's 17 verdensmål, skal vi sælge investeringerne. Her har de delegerede en opgave med at få pensionskassens bestyrelse til at sælge.

Pensionskassen investerer i boligbyggeri. En langsigtet investering med stabilt afkast. Problemet er bare, at kassens medlemmer ikke har råd til at leje boligerne. De delegerede skal tage en grundig diskussion om, hvordan huslejen kan blive rimelig og betalbar.

Vi har alle hørt og læst om hvidvaskskandalen i Danske Bank. Nu er det sådan, at Danske Bank håndterer alle ind- og udbetalinger for pensionskassen. Jeg vil opfordre de delegerede til at sikre, at bestyrelsen fremlægger en redegørelse, der afklarer, om vi fortsat kan have

tillid til Danske Bank. Det kunne også være interessant at få at vide, om opgaven har været i udbud.

Pensionskassen har sammen med andre investorer købt TDC. Fremover skal TDC og de nye ejere koncentrere sig om netværket, der leverer data. Netværket og udviklingen heraf står det kinesiske Huawei for. TDC's kontrakt med Huawei skal fornyes i 2020. Her vil de delegerede skulle beskæftige sig med storpolitik, idet stærke kræfter påstår, at Huawei udgør en sikkerhedstrussel og skal ud af dansk infrastruktur.

Der bliver nok at tage fat på.

Søren Andersen
Suppleant for Susanne Grove i
pensionskassens bestyrelse



SUF
DEN SOCIALE UDVIKLINGSFOND

Står I med et menneske med en særlig kompleks problemstilling, hvor I leder efter en ny vej?

Med mere end 25 års erfaring er det måske os, der skal hjælpe med at finde en ny retning.

Den Sociale Udviklingsfond er en non-profit almennyttig fond med speciale i individuelt tilpassede løsninger.

Få mere at vide på: www.suf.dk



SD19.

**PÅ VEJ MOD EN NY
FÆLLES FORTÆLLING**

Har du idéer til en workshop?

Dansk Socialrådgiverforenings store fagfestival, Socialrådgiverdage, finder sted i efteråret 2019 på Hotel Nyborg Strand. Sæt allerede nu kryds i kalenderen den 30.-31. oktober.

På Socialrådgiverdage deltager op til 800 socialrådgivere, som kan hente ny viden og inspiration fra 50 workshops, oplæg og paneldebatter, som pt. er under planlægning. Har du ideer til workshops, vil planlægningsgruppen gerne høre fra dig. Indsend dit forslag senest 31. marts.

Læs mere på socialraadgiverne.dk/socialraadgiverdage

LØSNINGER MED BØRN OG UNGE

SEMINAR MED YASMIN AJMAL

København d. 20.-21. juni 2019

SOLUTION

Solution • Pile Allé 6 • 2840 Holte • Tlf. 23 83 75 57
solution@solutionfocus.dk • www.solutionfocus.dk

LØSNINGSFOKUSERET TERAPEI & UDDANNELSE

HJORTHOLM KOSTSKOLE

Et godt sted at være
Et godt sted at lære

Døgntilbud
til udsatte børn og unge
med psykosociale udfordringer.

Tlf. 3010 0700
www.hjortholmkostskole.dk



Støttekontaktgruppen

Støttekontaktgruppen driver 5 botilbud i Nord Sjælland inden for psykiatri og handicap under §107.

Vi har fokus på at skabe progression og målrettet støtte i trygge hjemlige rammer.

Ledige
pladser

Bakkely i Hillerød:

Autismespektrumforstyrrelse eller anden udviklingsforstyrrelse evt. med lettere udviklingshæmning.

Åmosen i Hillerød:

Udviklingshæmning evt. med autismespektrumforstyrrelse eller anden udviklingsforstyrrelse.

Fredensvej i Hillerød:

Autismespektrumforstyrrelse eller anden udviklingsforstyrrelse. Botilbuddet har også erfaring med spiseforstyrrelser.

Birkelund i Ølsted:

18-35 år inden for psykiatrien.

Mejerivej ved Skibby:

18-65 år inden for psykiatrien evt. med dobbeltdiagnose.

Kontakt os for yderligere information, ledige pladser og takster på:

mail@sikker.skgr.dk eller
tlf.: 2550 2424



Læs mere om os på: www.skgr.dk

Vi er fleksible og undersøger muligheder!

Ørnehøj er et helhedsorienteret botilbud med undervisning, arbejds- og botræning til borgere med særlige behov.



PÅ ØRNEHØJ BETRAGTES HVER BEBOER
ELLER STU-ELEV SOM ET UNIKT MENNESKE,
DER HAR KRAV PÅ EN LØSNING TILPASSET
LIGE PRÆCIS DE BEHOV, DEN ENKELTE HAR

**RING PÅ 5531 2500 ELLER
LÆS MERE PÅ ØRNEHOJ.DK**



Botilbud jf. SEL § 107 og 108

BOLIG, BESKÆFTIGELSE OG PSYKIATRISK BEHANDLING I ÉT KOORDINERET TILBUD

Ring eller skriv til vores sagsbehandlere for mere information eller et møde om, hvordan vi kan samarbejde om borgere i jeres kommune.

Telefon: 59932301 E-mail: kontakt@granhojen.dk

**LÆS MERE PÅ GRANHOJEN.DK ELLER
LIVETPAAGRANHOJEN.DK**

GRANHØJENS MÅLGRUPPER ER BORGERE MED:

- Personlighedsforstyrrelse herunder spiseforstyrrelse og borderline
- Udviklingshæmning
- Senhjerneskode
- Hjerneskode
- Autisme
- Behandlingsdomme
- Posttraumatisk stresslidelse
- Skizofreni, OCD eller anden psykiatrisk diagnose



Granhojen

SPECIALPSYKIATRISK BEHANDLING



PENGE TIL BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

4 C Fonden uddeler penge til projekter målrettet børn og unge med særlige behov. Fonden ønsker at støtte nytænkning og medvirke til at fremme initiativer omkring udsatte børn og unge.

4 C Fonden uddeler midler i slutningen af juni - der er ansøgningsfrist 15. maj. Ansøgningsskema kan rekvireres hos bestyrelsesformand Bo Ertmann, 4cfonden@mail.dk.

Temadag for seniorer

DS' Seniorsektion holder landsdækkende temadag onsdag den 24. april kl. 9.30 - 15.15 i Vollsmose, Odense. Temadagen vil have fokus på de sociale indsatser i et udsat boligområde under forandring og består af oplæg, guidet rundtur og afsluttende paneldebat med deltagelse af lokale aktører og formand for DS, Mads Bilstrup.

Invitation med nærmere oplysninger er sendt direkte til Seniorsektionens medlemmer - og kan findes på socialraadgiverne.dk/seniorsektionen.

Seniorer i Syd

Onsdag den 3. april besøger Seniorsektionen i Region Syd Designskolen i Kolding. Vi mødes kl. 10.15 og får en kop kaffe i kantinen. Efter rundvisning og introduktion til skolen går vi til Cafe Klein, hvor vi spiser frokost kl. 13.

Læs mere om arrangementet på socialraadgiverne.dk/seniorsektionen under "Nyt fra Seniorsektionen. Tilmelding på svanevik@webspeed.dk eller telefon 6165 3715 senest 26. marts.

Kan du videofilme - i Aarhus?

I DS' Historiegruppe synes vi, at det er på tide at forevige en af Århus Revysternes forestillinger. Så har du erfaring med videooptagelser og mulighed for at filme revyen onsdag aften d. 24. april i Aarhus, hører vi meget gerne fra dig.

Vi kan ikke tilbyde honorar, men dækker direkte udgifter.

Vil du høre mere, så kontakt Bjarne Trier Andersen på telefon 21 67 88 80 eller mail bjarne.trier.andersen@gmail.com

Kvindekrisecentre

Faggruppen Kvindekrisecentre inviterer til temadag og generalforsamling 26. april i København.

■ Generalforsamling efter lovene. Herunder om bestyrelsens arbejde som politisk aktør og om det nye skilsmisssystem. Forslag til dagsorden sendes senest 5. april til sa@socialraadgiverne.dk

■ Tema med Lev Uden Vold med fokus på den psykiske vold.

Læs mere og tilmeld dig senest 5. april på socialraadgiverne.dk/kalender.

Privatansatte tillidsrepræsentanter

Kom til en temadag med andre privatansatte TR og TR-suppleanter. Formand for DS, Mads Bilstrup, åbner dagen med et oplæg om, hvad der rører sig på det private ansættelsesområde. Resten af dagen bliver delt mellem 1. tips og trick til forhandling og 2. hvordan vi skaber et stærkt fællesskab på arbejdspladsen, som kan være med til at skabe forandringer og arbejdsglæde for socialrådgiverne.

Det sker 15. maj i DS' mødelokaler i København. Læs mere og tilmeld dig senest 7. maj på socialraadgiverne.dk/kalender.

Revalidering

Faggruppen Revalidering inviterer til temadag 25. april i Odense om, hvordan mennesker reagerer på chok/traumer og hvilken betydning det har for revalideringsarbejde.

Faggruppen holder generalforsamling kl. 13.30 - forslag til dagsorden sendes til poulsen.hpo@gmail.com senest 21. marts.

Læs mere og tilmeld dig senest 16. april på socialraadgiverne.dk/kalender.

Karrieretelefonen

Har du brug for hjælp til personlig afklaring og udvikling af dit jobforløb som socialrådgiver?

Ring til DS' Karrieretelefon. Du får en halv times coaching af en erfaren konsulent fra DS. Hensigten er at give støtte til og udfordre dine egne tanker om din jobmæssige fremtid.

**Åben mandage kl. 15-18
på telefon 33 93 30 00**

**Læs mere på
socialraadgiverne.dk/karrieretelefon**



Arbejdsmiljø - langt ud over kanten

regionsleder



Jeg har inden for den seneste måned været på besøg i to klubber på myndighedsområdet på børne- og ungeområdet, der har et helt vildt dårligt og uacceptabelt arbejdsmiljø. Vores egen COWI-undersøgelse fra november 2018 om socialrådgivernes arbejdsmiljø viser, at netop myndighedsområdet på børne- og ungeområdet er topscorer i dårligt arbejdsmiljø for socialrådgivere.

Hvorfor er de egentlig det?

På de to arbejdspladser undersøgte vi, hvad årsagerne til det dårlige psykiske arbejdsmiljø kan være, og følgende træder klart frem begge steder:

- Meget stort sygefravær mellem 14% og 23 %.
- Meget stort personalegennemtræk - på 10 socialrådgiverstillinger har 11 socialrådgivere inden for det seneste år enten selv sagt op eller er blevet afskediget på grund af stress-sygemeldinger, og vikarer stopper fra dag til dag.
- Ingen eller meget mangelfuld introduktion til nyansatte.
- Mange nyuddannede.
- Lav løn - ingen synlig og gennemskuelig lønpolitik - erfarne socialrådgivere på løntrin 34.
- Lav eller ingen kompetenceudvikling.
- Mange gravide og mange barsler - uden fuld vikardækning ved sygdom og barsel.
- Bagud med §-50 undersøgelser - opfølgninger og handleplaner.
- Ledelsesproblemer - det ene sted ingen tillid grundet mobning og chikane.

ANNE JØRGENSEN, FORMAND, REGION SYD

■ TR og AMiR har bragt problemerne op, men er ikke blevet imødekommet grundet manglende ressourcer. Det andet sted ønskede ingen socialrådgivere at være TR grundet ledelsen og MED-systemet.

■ Ingen TR-vilkår og dermed ingen reduktion i arbejdsopgaver eller sagstal.

■ Intet TRIO samarbejde (TR, AMiR og leder).

Det, der undrer mig mest, er, hvorfor et dårligt arbejdsmiljø får lov at fortsætte så lang tid, uden at den øverste ledelse og politikere griber ind? Ved de ikke, hvad der foregår? Eller har de faglige ledere tæt på socialrådgiverne råbt politikerne op og fortalt, hvor alvorligt det står til med arbejdsopgaver og arbejdsmiljø? Og svarer politikerne, at der ikke er flere penge, og budgettet skal overholdes?

Det er vigtigt, at socialrådgiverne også møder politikerne og giver deres fortælling af virkeligheden, og de konsekvenser et dårligt arbejdsmiljø og stor gennemtræk af socialrådgivere har for de børn og familier, der skal have hjælp.

Sig fra og sig stop - helst meget tidligere - til alt for meget arbejde og arbejdspress. 37 timer er 37 timer - mere kan man ikke nå. Og så er det vigtigt, at der lokalt er aftalt en handlingsplan for, hvordan der sættes ind med hjælp og støtte, så snart en medarbejder siger, at overblikket er væk og stressen lurer. **S**

DSKALENDER

Læs mere om arrangementerne - og se flere - på www.socialraadgiverne.dk/kalender

1. april, Fredericia

Kursus for nyvalgte TR-suppleanter i DS Region Syd.

2. april, Slagelse

Stiftelse af en fælles socialrådgiverklub i Slagelse Kommune.

2. april, København

Seniorer spiser frokost på Restaurant Karla.

23. april, Aalborg

Fyraftensmøde om præstationssamfundet.

25. april, Odense

Faggruppen Revalidering holder temadag og generalforsamling.

26. april, København

Faggruppen Kvindekrisecentre holder temadag og generalforsamling

29. april, Holstebro

Fyraftensmøde: Kan du hjælpe en familie ramt af psykisk vold?

2. maj, Holstebro

Region Nord: TR-netværksmøde, Vestjylland.

6. maj, København

Faggruppen Beskæftigelse holder temadag og generalforsamling.

7. maj, Aalborg

Fyraftensmøde om Mandecentret.

13.-15. maj, Vejle

TR-grunduddannelse hold 1903.

14. maj, Aarhus

Fyraftensmøde om præstationssamfundet.

15. maj, København

Temadag for privatansatte TR

21. maj, Holstebro

Fyraftensmøde om Mandecentret.

27.-29. maj, Vejle

TR-uddannelse: TR forhandler.

26.-28. august, Vejle

TR-grunduddannelse hold 1904.

9.-11. september, Vejle

TR-grunduddannelse hold 1905.

30.-31. oktober, Nyborg

Socialrådgiverdage 2019

Mere tidsrealisme - tak!

Generelt har de fleste af os sikkert et relativt forhold til begrebet tid... Men hvordan ser det ud med tidsforståelsen i et fagligt perspektiv? Hvor lang tid tager det egentlig 'at koordinere', eller hvor lang tid tager det egentlig lige at etablere en tillidsfuld relation med for eksempel en ængstelig borger? Hvornår har jeg egentligt gjort mit arbejde godt nok? Det kommer jo helt an på sagen og præmissen - vil svaret nok være. Og hvordan spiller den forståelse sammen med vores givne (tids)forhold i en organisatorisk kontekst i daglig praksis eksempelvis på beskæftigelsesområdet i kommunen?

Et område, hvor vores arbejdsopgaver og borgerkontakter er karakteriseret af stærk detail- og tidsstyring, legitimering og dokumentationskrav. Et hav af forskellige deadlines og tidsfrister. Og hvor vi ofte kan opleve, at tidsperspektivet i mange af de mere procestunge, komplicerede og (tids-)krævende social- og beskæftigelsesfaglige opgaver undervurderes stærkt i systemet - og det ender med at blive en individualiseret udfordring for den enkelte socialrådgiver, når der skal balanceres mellem opgavemængde, tyngde og ressourceforbrug.

Man kan jo næsten fristes til at påstå, at der er blevet indlejret en form for radikaliseret opfattelse

af tid, hvor der på godt jysk er gået alt for meget tidsoptimisme i det hele. Umulig at honorere - og med det resultat, at vi befinder os i en hverdags-praksis med for høj intensitet, hvor der er alt for meget at se til på én gang. Kombineret med for højt et tempo, hvor der skal 'løbes stærkt' og med en for høj forandringshastighed i form af en konstant strøm af nye dagsordener, projekter, omstruktureringer, krav, love og regler.

Det er et vilkår, bliver der sagt. Men det er altså også et vilkår, at mennesker tager tid. Et vilkår, at mennesker har brug for tid. De tager den tid, de tager! Er grunden til en af de helt store stress-faktorer for mange af os ikke den helt reelle situation, at der ikke gives nok tid til sager/opgaver med den grad af kompleksitet og uforudsigelighed, som er så karakteristisk for vores fag - og vi kommer derfor i kronisk underskud af tid. Det er ofte mere reglen end undtagelsen.

Jeg tænker, at det er et velkendt fænomen for mange blandt andet i flere af de store myndighedsafdelinger med meget høje sagstal, og hvor det dertil kan være forsømt som politisk spørgsmål at prioritere og beslutte, hvad der i grunden skal være kvalitet og serviceniveau for denne særlige kommunale opgaveløsning. Og hvor meget tid har vi brug for - realistisk set - for at nå det definerede mål? **S**

klumme



KLUMMEN SKRIVES PÅ SKIFT AF SOCIALRÅDGIVERNE

KARINA ROHR SØRENSEN, HENRIK CHRISTENSEN, IDA LOUISE JERVIDALO, LONE KIDMOSE OG SINE SØNDBORG MARCUSSEN

tanker fra praksis

DS:kontakt

Telefonerne er åbne
mandag-fredag kl. 9-14

SEKRETARIATET
Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19B
1253 København K
Tlf: 70 10 10 99
ds@socialraadgiverne.dk

REGION ØST
(dækker Region Hovedstaden
og Region Sjælland)
Dansk Socialrådgiverforening
Region Øst
Kornerups Vænge 12, 2
4000 Roskilde
Tlf: 33 38 62 22
ds-oest@socialraadgiverne.dk

REGION SYD
(dækker Region
Syddanmark)
Dansk Socialrådgiverforening
Region Syd
Vesterballevej 3A
Snoghøj
7000 Fredericia
Tlf: 87 47 13 00
ds-syd@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Odense
Lumbyvej 11, opgang C, 2th.
Postboks 249
5100 Odense C
Tlf: 87 47 13 00

REGION NORD
(dækker Region
Nordjylland
og Region Midtjylland)
Dansk Socialrådgiverforening
Region Nord
Søren Frichs Vej 42 H, 1.th
8230 Åbyhøj
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Holstebro
Fredericiagade 27-29
7500 Holstebro
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Aalborg
Hadsundvej 184 B
Postboks 764
9000 Ålborg
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN
(Jobformidling)
FTF-A (hovedkontor)
Snorrevej 15, Boks 220
0900 København C
Tlf: 70 13 13 12

PENSIONKASSEN
PKA
Administration
Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup
Tlf: 39 45 45 40

For øvrige kontaktoplysninger
henvises til hjemmesiden
socialraadgiverne.dk
Se under "Om DS" eller under
"Medlemsgrupper".

Investeringer i socialt arbejde og bedre arbejdsmiljø skal gå hånd i hånd!

I Dansk Socialrådgiverforening (DS) har vi i flere år sat fokus på, at det kan betale sig for kommunerne, regionerne og staten at investere i socialt arbejde – vigtigst af alt menneskeligt, men også økonomisk.

For os er investeringer i socialt arbejde ikke raketvidenskab: Det er indlysende, at vi har langt bedre mulighed for at give borgerne den rette hjælp, når vi kan arbejde med en skræddersyet, tidlig indsats tæt på borgerne, når vi arbejder helhedsorienteret med en fælles tilgang, og når vi har mindre sagsbunker.

De seneste år har flere og flere kommuner fået øjnene op for at investere i det sociale arbejde – for eksempel ved at ansætte flere socialrådgivere, ved mere sammenhængende, forebyggende og tværfaglige indsatser. Det kan vi godt være stolte over som faggruppe, fordi vores socialrådgiver-ihærdighed og vores engagement har været med til at skubbe til denne udvikling.

Vi skal bruge samme ihærdighed og engagement til stædigt at holde fast i, at investeringer i socialt arbejde og i et bedre arbejdsmiljø skal gå hånd i hånd. For en investering i socialt arbejde er først og fremmest en investering i mennesker – en investering i, at borgerne kan leve et mere tilfredsstillende og indholdsrigt liv, og en investering i at medarbejderne får et arbejdsliv med større fagligt handlerum og mere arbejdsglæde. Og så er den økonomiske gevinst i de kommunale budgetter en positiv sideeffekt.

Denne repræsentantskabsperiode – de næste to år – står i arbejdsmiljøets tegn. Det skal være slut med, at så mange socialrådgivere bliver stressede og syge af at gå på arbejde!

I mange af de kommuner, som arbejder med sociale investeringer, ser vi, at arbejdsmiljøet bliver forbedret. Her kan vi blandt andet pege på Hjørring Kommune, hvor socialrådgiverne har fået mere tid til at hjælpe det enkelte menneske og opbygge en god relation til borgerne. Stor ros til deres arbejde! Men det er langt fra virkeligheden i alle de kommuner, som arbejder med sociale investeringer. Her skal vi sige fra, fordi borgerne og medarbejderne har ikke brug for investeringsmodeller light.

I DS peger vi på, at investeringer i socialt arbejde kan være én af løsningerne på de store udfordringer med socialrådgivernes arbejdsmiljø. Det gør vi bl.a. på baggrund af et stort arbejde fra vores ressourcegruppe med socialrådgivere fra hele landet. Arbejdet er udmøntet i rapporten "Investeringer på det sociale voksenområde" med 51 anbefalinger til investeringer i det sociale arbejde – heriblandt anbefalinger om, hvordan et forbedret arbejdsmiljø for socialrådgiverne er en forudsætning for investeringstankegangen.

Vi er i øjeblikket i dialog på mange niveauer om, hvordan flere kan komme med på vognen og begynde at investere helhjertet i det sociale arbejde – og vores budskab er klart: Investeringer i socialt arbejde og et bedre arbejdsmiljø skal gå hånd i hånd! **S**



leder

